

**Akčný plán rozvoja okresu Vranov nad Topľou
v znení dodatku č. 3**

Obsah

I. Analýza nepriaznivého hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho stavu okresu Vranov nad Topľou	3
II. Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu Vranov nad Topľou	10
III. Východiská Akčného plánu rozvoja okresu Vranov nad Topľou.....	11
IV. Návrhy opatrení a úloh na zabezpečenie realizácie a plnenia Akčného plánu okresu Vranov nad Topľou, časový harmonogram, spôsoby a zdroje financovania.....	14
A. Systémové opatrenia Akčného plánu na úrovni okresu Vranov nad Topľou.....	18
B. Prioritná oblasť Podnikanie a tvorba pracovných miest.....	19
C. Prioritná oblasť Vzdelávanie, flexibilita a kariéra.....	26
D. Prioritná oblasť Moderné a dostupné verejné služby	30
E. Prioritná oblasť Udržateľná mobilita pracovnej sily	32
F. Systémové a podporné systémové opatrenia na realizáciu Akčného plánu okresu Vranov nad Topľou na úrovni PSK.....	33
G. Podporné systémové opatrenia na realizáciu Akčného plánu na úrovni ústrednej štátnej správy	34
H. Spôsoby a zdroje financovania Akčného plánu rozvoja okresu Vranov nad Topľou.....	35
V. Proces monitorovania a hodnotenie dosiahnutého pokroku v zlepšení hospodárskej, sociálnej a environmentálnej situácii v okrese Vranov nad Topľou.....	36
VI. Integrácia už existujúcich rezortných programov, resp. prierezových programov a návrh odstránenia prekážok na ich využívanie	37
Zoznam skratiek	42

I. Analýza nepriaznivého hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho stavu okresu Vranov nad Topľou

Okres Vranov nad Topľou bol v súlade so zákonom č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 336/2015 Z. z.“) zaradený Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny (UPSVaR) do zoznamu najmenej rozvinutých okresov (NRO). Následne bol Rozvojovou radou okresu Vranov nad Topľou v spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi z územia, najmä zástupcami miest a obcí okresu Vranov nad Topľou, zástupcami štátnej správy v okrese, Prešovského samosprávneho kraja (PSK), Agentúrou regionálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja (ARR PSK), mimovládnyimi organizáciami ďalej MVO), podnikateľskými subjektmi a expertným tímom splnomocnenca vlády pre podporu NRO vypracovaný päťročný Akčný plán rozvoja okresu Vranov nad Topľou (ďalej len „Akčný plán“).

Dôvodom zaradenia okresu Vranov nad Topľou medzi najmenej rozvinuté okresy je dlhodobo vysoká miera evidovanej nezamestnanosti. Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Vranov nad Topľou sa k 31. decembru v období rokov 2013 – 2015 pohybovala medzi 23,3 % a 17,8 %, kým na Slovensku sa za rovnaké obdobie pohybovala medzi 13,5 % a 10,6 % (UPSVaR, 2016). Hospodársky rast a znižovanie nezamestnanosti na Slovensku sa v okrese Vranov nad Topľou v dostatočnom rozsahu neprejavili.

Okres Vranov nad Topľou sa rozkladá vo východnej časti východného Slovenska, v severozápadnom výbežku Východoslovenskej nížiny a na západe susedí s okresmi Košice - okolie a Prešov, na severe s okresmi Svidník a Stropkov, na východe s okresmi Humenné a Michalovce a na juhu s okresom Trebišov. Územie má tvar obdĺžnika s výraznými výbežkami na sever a najmä na severovýchod pozdĺž doliny Olky, kde zasahuje medzi okresy Svidník a Humenné. Územie vranovského okresu je veľmi členité, s výraznými výškovými rozdielmi medzi jednotlivými geomorfologickými celkami (110 – 1 092 m n. m.). Sú tu hornatiny, vrchoviny, pahorkatiny aj roviny. V západnej a severovýchodnej časti okresu prevláda lesná krajina, v južnej časti má poľnohospodársky charakter.

Územie okresu sa rozkladá na ploche 769 km², **nachádza sa tu 68 obcí**, z toho 2 mestá, má viac ako 80 tisíc obyvateľov, hustota zaľudnenia v okrese je 104,63 obyvateľov/km² a je vyššia ako slovenský a krajský priemer. **V okrese Vranov nad Topľou sa nachádzajú dve mestá – Vranov nad Topľou a Hanušovce nad Topľou.**

Územím priamo prechádza cesta 1. triedy I/18 (Žilina – Michalovce), cesta I. triedy I/15 (Vranov nad Topľou – Stropkov) s napojením na I/79 (Vranov nad Topľou – Trebišov – Slovenské Nové Mesto). Tým je územie veľmi dobre napojené cestnými komunikáciami smere východ – západ i sever – juh. To vytvára dobrú cestnú dopravnú dostupnosť nielen v rámci Slovenska, ale cez I/21 a hraničný priebeh Vyšný Komárnik aj do Poľska resp. cez I/79 a hraničných priebeh Slovenské Nové Mesto do Maďarska.

Dominantnou dopravou v území je cestná doprava, v území sa nachádza 63 autobusových zastávok. Verejnú dopravu zabezpečujú z väčšej časti súkromní nástupcovia bývalej SAD.

Okresom prechádza železničná trať Prešov – Vranov n./T. – Strážske – Humenné, ktorá prechádza oboma mestami a deviatimi obcami. V zmysle zadania generelu dopravnej infraštruktúry PSK patrí medzi trate vnútroštátneho a nadregionálneho významu a do času realizácie „Pobaltského koridoru“ má aj medzinárodný význam s čiastočnou prevádzkou osobnej a nákladnej dopravy. Letisko Vranov – Čemerné patrí medzi letiská pre letecké práce

v poľnohospodárstve, lesnom a vodnom hospodárstve.

Podľa počtu obyvateľov patrí okres Vranov nad Topľou medzi stredne veľké okresy Slovenska. K 31. decembru 2015 bolo v okrese 80 464 obyvateľov. Pri sčítaní obyvateľstva sa 85 % obyvateľov okresu prihlásilo k slovenskej národnosti, 0,1 % obyvateľov maďarskej národnosti, 8,8 % rómskej národnosti, 0,3 % rusínskej národnosti a 5,8 % ostatných národností.

Tabuľka č. 1 Obyvateľstvo podľa národnosti k 31. 12. 2015 (v %)

	Okres Vranov nad Topľou	Prešovský samosprávny kraj	Slovensko
Slovenská národnosť	85,0	83,0	81,2
Maďarská národnosť	0,1	0,1	8,4
Rómska národnosť	8,8	5,4	2,0
Rusínska národnosť	0,3	3,3	0,6
Ostatné národnosti	5,8	8,2	7,8

Zdroj: Štatistický úrad SR, databáza DATAcube

Podrobnejšia analýza podľa Atlasov rómskych komunít z rokov 2004 a 2013 však ukazuje, že

príslušníkov rómskych komunít žije v okrese Vranov nad Topľou je asi 22 %.

Tabuľka č. 2 Zastúpenie príslušníkov rómskych komunít podľa Atlasu rómskych komunít 2013

	Okres Vranov nad Topľou	Prešovský samosprávny kraj	Slovensko
Mapovanie – počet Rómov	17 245	114 207	402 810
Mapovanie – % Rómov	21,5	14,0	7,0

Zdroj: Atlas rómskych komunít na Slovensku 2013. Vyd. UNDP Europe and the CIS Bratislava Regional Centre

Z hľadiska vekovej štruktúry obyvateľstva sa okres Vranov nad Topľou líši od slovenského aj krajského priemeru **vyšším podielom obyvateľov v predproduktívnom veku a nižším podielom v poproduktívnom veku, čo sa odzrkadľuje aj v nižšom priemernom veku obyvateľstva.**

Tabuľka č. 3 Obyvateľstvo podľa základných vekových skupín k 31. 12. 2015

	Okres Vranov nad Topľou	Prešovský samosprávny kraj	Slovensko
Predproduktívny vek (0-14 rokov)	19,3	17,9	15,3
Produktívny vek (15-64 rokov)	69,0	69,6	70,2
Poproduktívny vek (65- rokov)	11,7	12,5	14,5
Priemerný vek (roky)	36,8	37,8	40,1

Zdroj: Štatistický úrad SR, DATAcube 2016

Vďaka odlišnému demografickému vývoju bude podiel rómskej populácie v okrese narastať, čo sa kvôli jej nízkej miere zamestnanosti môže prejaviť ďalším zaostávaním okresu. Dlhodobo vysoká nezamestnanosť v okrese Vranov nad Topľou bola spôsobená špecifickými okresnými faktormi a dopadmi minulej centrálnej hospodárskej politiky a sociálnej politiky, inštitucionálnych nastavení a vývoja na globálnych a lokálnych trhoch. Medzi špecifické okresné faktory patrí hlavne nedostatočne rozvinutá infraštruktúra regiónu,

nízka kvalifikácia pracovnej sily, odchod mladej kvalifikovanej sily z okresu a nevyhovujúca štruktúra regionálneho školstva. V okrese nie sú primerané podmienky na vytváranie pracovných miest menšími podnikmi a podnikmi, ktoré by sa mali podieľať na rozvoji pôdohospodárstva v nadväznosti na cestovný ruch. Navyše, kvôli nedostatočnej koordinácii a nedostatočnému plánovaniu a podpore regionálneho rozvoja okres Vranov nad Topľou nevyužíva v plnej miere svoj hospodársky, prírodný a kultúrny potenciál, ako ani potenciál územnej spolupráce v regióne.

Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese v sledovanom období rokov 2007 – 2015 výrazne stúpala, keď k 31. decembru 2012 **dosiahla hodnotu 24,0 %**. Takýto vývoj bol dôsledkom celosvetovej finančnej krízy na trhu práce. V nasledujúcich rokoch sa rast slovenského hospodárstva prejavil v postupnom znížení nezamestnanosti na hodnotu **17,8 % k 31. decembru 2015, čo je však stále o 3,3 percentuálneho bodu viac ako k v rovnakom období v roku 2007**. Počas celého obdobia bola nezamestnanosť u žien väčšia ako u mužov, čo zodpovedá aj celoslovenskému priemeru.

Tabuľka č. 4 Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti v okrese Vranov nad Topľou a v SR v rokoch 2007 – 2015 (v %)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Okres Vranov nad Topľou	14,5	16,1	21,4	19,7	22,9	24,0	23,3	21,3	17,8
Muži	11,9	14,0	20,8	19,3	22,3	23,6	22,2	20,0	16,4
Ženy	17,9	18,9	22,1	20,2	23,7	24,6	24,6	22,9	19,6
Slovenská republika	8,0	8,4	12,7	12,5	13,6	14,4	13,5	12,3	10,6
Muži	6,9	7,4	12,4	12,0	12,9	13,7	12,7	11,5	9,7
Ženy	9,3	9,6	12,9	13,1	14,5	15,3	14,5	13,3	11,7

Zdroj: ŠÚ SR, DATAcube 2016

V okrese Vranov nad Topľou bolo ku koncu roka 2015 disponibilných **6 862** uchádzačov o zamestnanie. Miera evidovanej nezamestnanosti dosiahla 17,8 %. Najviac uchádzačov o zamestnanie (UoZ) sú pomocní nekvalifikovaní pracovníci, pracovníci v službách a v obchode a technici a odborní pracovníci. Najväčší počet nezamestnaných absolventov zaznamenávame v profesiách ako je: obchodná akadémia, propagačná grafika, autoopravár – mechanik, mechanik počítačových sietí, gymnázium, kuchár, obchodný pracovník. **Profesie, po ktorých je dopyt, a chýbajúce profesie: chemik operátor, pánsky a dámsky krajčír, pletiarika, elektrikár (silno prúd, slabo prúd), elektromechanik.**

Medzi UoZ je veľmi vysoký podiel nezamestnaných s neukončením základným vzdelaním a základným vzdelaním, výrazne prevyšujúci krajský aj slovenský priemer.

Tabuľka č. 5 Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa vzdelania v máji 2016 (v %)

	Okres Vranov nad Topľou	Prešovský samosprávny kraj	Slovensko
neukončené základné	14,5	10,5	5,5
základné	31,1	28,1	24,9
stredné	48,7	52,9	58,9
vyššie a vysokoškolské	5,7	8,5	10,7

Zdroj: UPSVaR, 2016

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby trvania nezamestnanosti sa výrazne líši od slovenského priemeru, zvlášť v kategórii nezamestnaných dlhšie, ako tri roky – 37 % verzus 29 %. Podľa vekovej štruktúry UoZ je najvyšší podiel nezamestnaných vo veku 25 až 34 rokov, čo predstavuje viac ako 25,8 %.

Tabuľka č. 6 Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby trvania nezamestnanosti v máji 2016 (v %)

	Okres Vranov nad Topľou	Prešovský samosprávny kraj	Slovensko
do 12 mesiacov	39,4	42,9	48,4
12 až 36 mesiacov	23,5	22,6	22,6
37 mesiacov a viac	37,1	34,5	29,0

Zdroj: UPSVaR, 2016

Okres Vranov n. Topľou má najnižšie mzdy v rámci všetkých ôsmich krajov PSK. Nízke mzdy v okrese predstavujú výraznú bariéru a slabú motiváciu zamestnania zvlášť pre dlhodobo nezamestnaných. Muži v okrese v roku 2014 v priemere zarábali o takmer 600 EUR menej ako v Bratislave a o takmer 300 EUR menej ako bol celoslovenský priemer.

Tabuľka č. 7 Priemerná hrubá nominálna mesačná mzda zamestnanca podľa pohlavia v roku 2014 (v EUR)

	Okres Vranov n. Topľou	Prešovský samosprávny kraj	Slovensko
spolu	707	767	957
muži	782	838	1 076
ženy	636	696	824

Zdroj: Štatistická ročenka regiónov Slovenska 2015, ŠÚ SR 2016, Tab.03_09

Činnosť podnikov nachádzajúcich sa v okrese Vranov nad Topľou je **zameraná hlavne na veľkoobchod, maloobchod a opravu motorových vozidiel a motocyklov**. Ďalšie oblasti, ktoré majú najväčšie zastúpenie v podnikoch okresu Vranov nad Topľou sú priemysel a stavebníctvo. **Významná časť podnikov sa zaoberá odbornými, vedeckými a technickými činnosťami**. Nasleduje oblasť podnikovej činnosti poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov.

Napriek vhodným podmienkam pre poľnohospodárstvo, okres Vranov nad Topľou je priemyselným okresom: priemysel zamestnáva 25,9 % zamestnancov, kým slovenský priemer je o 2,7 percentuálneho bodu vyšší. **Ďalším najväčším zamestnávateľom je školstvo, obchod, zdravotníctvo a verejná správa.**

Priemyselná základňa je tvorená priemyslom výroby celulózy a rozsiahlej drevárskej výroby, textilným priemyslom, stavebným priemyslom a priemyslom výroby stavebných hmôt. Zastúpený je aj priemysel strojársky, potravinársky a výroba plastov. **Hlavnými odvetvami priemyslu v meste a regióne sú drevársky a textilný priemysel.**

Drevársky priemysel reprezentuje najmä Bukóza Holding, a.s., zaoberajúca sa spracovaním bukového dreva a výrobou celulózy. Okrem tohto významného zamestnávateľa a reprezentanta drevárskej výroby pôsobí na území mesta Vranov nad Topľou a jeho okolí viacero menších firiem, zaoberajúcich sa spracovaním dreva od výroby reziva a hranolov až po finálne výrobky – okná, dvere, nábytok. Ďalšie firmy zaoberajúce sa drevárskou činnosťou

sú DOMO, Drevokom, INGMAT – Robe Instav, Lemork, s.r.o., Seso, s.r.o., Stavmonta-Slovakia, s.r.o., Vencel, a ďalší malí podnikatelia a živnostníci.

Textilný priemysel reprezentujú firmy Amido – Exquisit, s.r.o., Ivon, s.r.o., MAPIER PRODUCTION, s.r.o., M.I.S. Slovakia, s.r.o., Lykotex Slovakia, s.r.o., STD DONINO, a.s., Wiema, s.r.o., Wintex, s.r.o.

Strojársky priemysel zastupujú firmy Čaklov, METAL WELDING, s.r.o., KOVOVÝROBA Hudák, s.r.o., MTH REMONT s.r.o., ktorá sa zaoberá vývojom, konštrukciou, výrobou strojov a zariadení pre opravu a údržbu železničných tratí, SILOWelding, s.r.o., Tecák Kovo s.r.o., Unimont – VMS, s.r.o. **Výroba plastov:** LPH, s.r.o. **Stavebníctvo a výrobu stavebných materiálov** zastupujú väčšie firmy, ktoré zamestnávajú od 20 – 50 zamestnancov: BETPRES s.r.o., Elektrostav, s.r.o., GRUND, s.r.o., Staviteľstvo, s.r.o., Topnam, s.r.o., fi Boroš, Vranovská tehelňa s.r.o. Pomocné, ukončovacie a rekonštrukčné práce realizuje okolo 450 živnostníkov. **Potravinárstvo** reprezentuje Agromix v.o.s., spol. s r.o., Čokoládovňa Eva, s.r.o., Likérka Hrušov, s.r.o., a niekoľko malých pekární a cukrární.

V meste Vranov nad Topľou je vybudovaný priemyselný park s voľnou plochou 15,72 ha, ktorého pozemky sú vo vlastníctve mesta a sú pripravené pre investorov. Areál priemyselného parku sa nachádza v lokalite **Ferovo** v južnej časti mesta, vedľa obchvatu mesta smerom na Humenné. Mesto Vranov nad Topľou ponúka na priamy nájom pozemky v areáli Priemyselného parku Ferovo vo Vranove nad Topľou o celkovej výmere 140 000 m² na výstavbu priemyselných výrobných hál a prevádzok.

Poľnohospodárska pôda sa v okrese nachádza na výmere 40 143 ha, z toho 22 767 ha predstavuje orná pôda. Z celkového počtu podnikateľských subjektov v okrese pôsobí 4,65 % v poľnohospodárstve. **V okrese hospodári 15 poľnohospodárskych družstiev, 18 samostatne hospodáriacich roľníkov, 4 spoločnosti s ručením obmedzeným a 1 výrobná spoločnosť.** Z celkového množstva 29 051 ha lesného pôdneho fondu hospodári na 6 509 ha 80 spoločností, 79 súkromných vlastníkov na 1 862 ha. **Najpestovanejšími obilninami sú pšenica, jačmeň, raž a ovos, na juhu sa darí cukrovej repe, na severe zemiakom.** Najväčšie plochy pre pestovanie krmovín zaberá lucerna, menej už ďatelina a krmná repa. Živočíšna výroba prevláda nad rastlinnou. **V záujme prežitia poľnohospodárstva a poľnohospodárskych podnikov je nutné zabezpečiť celkovú reštrukturalizáciu výrobného procesu a zabezpečiť plánovanú výrobu jednotlivých komodít podľa potrieb trhu.**

Vranovský okres sa vyznačuje bohatým prírodným a kultúrno-historickým potenciálom. **Najdôležitejší prírodný potenciál majú vodná plocha Domaša a Slanské vrchy.** Slanské vrchy sú vyhľadávanou turistickou destináciou z dôvodu zaujímavej fauny, flóry, aj ako poľovnícky revír, nachádzajú sa tu 2 národné prírodné rezervácie, 4 prírodné rezervácie a 5 prírodných pamiatok. Dominantou cestovného ruchu vranovského okresu je rekreačná oblasť Domaša s početnými objektmi rekreačného bývania. **Najväčšou vodnou plochou v okrese je nádrž Veľká Domaša, ktorá sa v časti nachádza aj v okrese Stropkov. Väčšia a významnejšia časť vodnej nádrže sa nachádza na území okresu Vranov nad Topľou a je tvorená nasledovnými rekreačnými strediskami: Dobrá, Nová Kelča, Holčíkovce a Poľany, v katastrálnych územiach obcí Kvakovce, Nová Kelča, Holčíkovce.** Rekreačná oblasť je významná pre rozvoj cestovného ruchu z dôvodu jej lokalizácie do oblasti bez znečisťujúceho priemyslu a ponúka možnosť rybolovu, kúpania, rôznych rekreačných športov, pešiu turistiku, cykloturistiku a pod.

V Informačnom systéme **environmentálnych zát'aží** (EZ) Slovenskej republiky je v okrese Vranov nad Topľou evidovaných 36 pravdepodobných EZ, 4 potvrdené EZ, všetky s vysokou prioritou, a 15 sanovaných / rekultivovaných lokalít. Na lokalitách VT (026) / Sačurov - starý parný mlyn VT (003) / Čaklov - areál bývalého PD VT (015) / Komárany - sklad agrochemikálií VT (005) / Čičava - areál poľnohospodárskeho družstva VT (034) / Vranov nad Topľou - areál bývalého podniku Slovenka VT (039) / Vranov nad Topľou - ČS PHM Dlhá ul. VT (036) / Vranov nad Topľou - Čemerné - areál tehelne VT (001) / Bystré - bývalá tehelňa TEMAKO VT (010) / Hencovce - areál Bukocel - stáčanie mazutu VT (018) / Merník - ortuťové bane bol rámci projektov „Pravdepodobné environmentálne zát'aže - Prieskum na vybraných lokalitách Slovenskej republiky“ a „Prieskum environmentálnych zát'aží na vybraných lokalitách Slovenskej republiky“ financovaných z OP ŽP (2007 – 2013) vykonaný podrobný geologický prieskum životného prostredia. Podľa schváleného Štátneho programu sanácie environmentálnych zát'aží (2016 – 2021) sú uvedené lokality odporúčané na monitorovanie, prípadne sanáciu.

Svahové deformácie porušujú najmä územia okresu Vranov nad Topľou, ktoré sú zaradené do regiónu neogénnych vulkanitov a do regiónu karpatského flyšu vyznačujúcich sa vysokým zosuvným rizikom vyplývajúcim z geologickej stavby územia. Informácie o náchylnosti územia ku vzniku svahových deformácií sú dôležité pre účely projektovania a výstavby. Podľa údajov z Atlasu máp stability svahov SR v M 1 : 50 000 (Šimeková, Martinčeková et. al., 2006) je na území okresu Vranov nad Topľou zaregistrovaných 520 svahových deformácií. Havarijné zosuvy v obciach Vranov nad Topľou, Hlinné, Žalobín sú navrhnuté na inžinierskogeologický prieskum.

Historický potenciál okresu Vranov nad Topľou v oblasti cestovného ruchu spočíva predovšetkým v sprístupnení kultúrnych pamiatok ako napr. neskorogotický rímskokatolícky kostol narodenia Panny Márie – Bazilika Minor v okresnom meste regiónu, kostol v Novej Kelči, zrúcaniny hradu Čičva so zachovanou hrobkou, kaštiele v Majerovciach, Hanušovciach nad Topľou, Nižnom Hrabovci, Vyšnom Žipove, Nižnom Hrušove a pod. Ubytovacie a stravovacie zariadenia sú zvyčajne lokalizované pri kultúrnych a prírodných „atraktivitách“.

V roku 2015 bolo v okrese Vranov nad Topľou 59 materských škôl, do ktorých bolo prijatých 2 221 detí rozdelených do 119 tried. Od roku 2010 do roku 2014 stúpala počet detí v materských školách. V roku 2015 je zaznamenaný mierny pokles, ktorý je spôsobený demografickým vývojom v okrese.

V okrese sa nachádza 27 základných škôl s 1. až 4. ročníkom a 18 základných škôl s 1. až 9. ročníkom (rok 2015). Výučbu 1. až 4. ročníka zabezpečuje 26 štátnych a 1 cirkevná základná škola. Výučba 1. až 9. ročníka je zabezpečená 17 štátnymi základnými školami a 1 cirkevnou základnou školou. Základné školy okresu Vranov nad Topľou navštevovali v roku 2015 žiaci v počte 7 864 v 409 triedach.

V roku 2015 existovalo v okrese Vranov nad Topľou 6 stredných škôl, z toho 4 stredné odborné školy a 2 gymnázia. Stredné odborné školy v okrese v roku 2015 navštevovalo 1 070 študentov v 48 triedach. Na okresných gymnáziách v 26 triedach študovalo v danom roku 676 študentov.

Pre efektívnejšiu a účelnejšiu prípravu žiakov pre trh práce je nevyhnutné prispôbiť sa súčasnému trendu duálneho vzdelávania prostredníctvom existujúcich stredných

odborných škôl, konkrétne SOŠ A. Dubčeka, SOŠ drevárska a Spojená škola Čaklov a existujúcich priemyselných podnikov v okrese. V rámci prispôsobenia sa na trh práce mladých ľudí je dôležitá **reštrukturalizácia existujúcich odborov** podľa existujúceho dopytu.

Stredná odborná škola A. Dubčeka vo Vranove nad Topľou ponúka v súčasnosti tieto odbory: spoločné stravovanie, vlasová kozmetika, obchodný pracovník, čašník – servírka, kuchár, kozmetička, propagačná grafika, cukrár, kuchár, kaderník, hostinský – hostinská.

Pripravované odbory: potravinárska výroba, výroba konfekcie.

Stredná odborná škola drevárska vo Vranove nad Topľou ponúka tieto odbory: dopravná prevádzka, mechanik strojov a zariadení, mechanik počítačových sietí, operátor drevárskej a nábytkárskej výroby, prevádzka a ekonomika dopravy, technické a informatické služby - spracúvanie dreva, auto opravár – mechanik.

Spojená škola Čaklov v súčasnosti ponúka v súčasnosti tieto študijné odbory: pracovník marketingu, murár, agro mechanizátor – opravár, záhradník, praktická žena, stavebná výroba.

Gymnázium Vranov nad Topľou pri výučbe prírodovedných predmetov spolupracuje so súkromným sektorom.

Okres Vranov nad Topľou má priemerne rozvinutú sieť zdravotníckych zariadení, ktorá sa koncentruje v okresnom meste Vranov nad Topľou a v meste Hanušovce nad Topľou. V okrese je spádová nemocnica v meste Vranov nad Topľou, ktorú prevádzkuje Svet zdravia, a.s. Nemocnica kapacitne pokrýva potreby okresu, no v prípade potreby sa ďalšie nemocnice nachádzajú v Humennom, Michalovciach, prípadne vysokošpecializované pracoviská v Prešove a Košiciach. V okrese sa nenachádza poliklinika. V meste Hanušovce nad Topľou sa nachádza zdravotné stredisko s praktickými lekármi a špecialistami (gynekológia, stomatológia, neurológia). Ambulancie praktických lekárov a stomatológov sa nachádzajú vo väčších spádových obciach. Celkový počet praktických lekárov pre dospelých je 22 a praktických lekárov pre deti 15. V okrese sa nachádza 18 lekární a výdajní liekov, 3 výdajne zdravotníckych potrieb a 3 strediská záchranej zdravotnej služby.

V okrese Vranov nad Topľou existuje viacero foriem sociálnej pomoci a služieb, avšak zariadenia sociálnych služieb v okrese sú poddimenzované a majú malú kapacitu, takže nepokrývajú potreby. V okrese sa nachádzajú 4 domovy sociálnych služieb s celkovou kapacitou 106 klientov. Ich pôsobnosť je na území celého okresu Vranov nad Topľou a sú zriadené PSK. Sociálne poradenstvo poskytujú dve zariadenia. Útulky sa nachádzajú vo Vranove nad Topľou a v Tovarnom.

V okrese sa nachádza 10 komunitných centier v obciach s väčším zastúpením príslušníkov marginalizovaných rómskych komunit (MRK). V súčasnosti je 9 centier v pôsobnosti miest a obcí a jedno komunitné centrum prevádzkuje občianske združenie. Ich priemerná kapacita je 30 klientov. Terénnu sociálnu službu krízovej intervencie v okrese Vranov nad Topľou zabezpečujú neverejní poskytovatelia, iba v meste Hanušovce nad Topľou túto službu zabezpečuje samotné mesto. Sociálne služby v zariadeniach podporovaného bývania poskytujú tri zariadenia v okrese Vranov nad Topľou. Dve sú priamo zriadené PSK a jeden poskytovateľ je neverejný a ich celková kapacita je 28 klientov. Sociálne služby v špecializovanom zariadení poskytuje jedna právnická osoba zriadená PSK so sídlom v Tovarnom s kapacitou 100 klientov. V okrese sa nachádzajú dve zariadenia sociálnych

služieb pre seniorov s celoročnou pobytovou prevádzkou s kapacitou 121 klientov. V obciach okresu funguje sociálna služba denného stacionára v priemere od 12 do 60 klientov v obci. Všetky zariadenia sú v správe neverejných poskytovateľov, jedno zariadenie prevádzkuje samotné mesto Hanušovce nad Topľou. Tieto zariadenia poskytujú služby pre 475 klientov v okrese. Opatrovateľskú službu zabezpečuje v okrese Vranov nad Topľou 27 poskytovateľov v terénnej forme poskytovanej pomoci. V 6 obciach službu zabezpečuje obec a v ostatných zabezpečuje službu neverejný poskytovateľ. V okrese Vranov nad Topľou prepravné služby k zdravotnej starostlivosti a sociálnym službám zabezpečuje 9 neverejných poskytovateľov a jedna obec (Dlhé Klčovo). Sociálne služby denného centra zabezpečujú dve obce v okrese ambulantnou formou (Vranov nad Topľou, Dlhé Klčovo).

II. Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu Vranov nad Topľou

Podmienkou trvalej udržateľnosti rozvoja okresu Vranov nad Topľou je, že Akčný plán musí byť založený na zdrojoch v území okresu. Využitím miestnych ľudských zdrojov, ekonomických zdrojov, prírodných a geografických zdrojov. Základným faktorom rozvoja je dostatočný ľudský odborný potenciál a tvorba pracovných miest v regionálnej ekonomike. Tieto dva faktory sú základom pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou.

Ekonomický a sociálny rozvoj okresu Vranov nad Topľou sa môže oprieť o nasledujúce faktory, ktorých efektívnemu zhodnoteniu a rozvoju je potrebné venovať pozornosť v Akčnom pláne:

- viacero inovatívnych a prosperujúcich firiem a perspektíva ich rozširovania produkcie,
- v súčasnosti málo využívaný potenciál **vodnej nádrže Domaša pre rozvoj cestovného ruchu,**
- **vysoký potenciál stredného odborného školstva** – SOŠ Drevárska, SOŠ A. Dubčeka, Spojená škola Čaklov, s možnosťou prispôsobenia požiadaviek pracovného trhu,
- **dostatku voľných pracovných síl (kvalifikovaných v drevospracujúcom priemysle, lesnom hospodárstve, hutníctve, textilnom priemysle a pod.),**
- možnosti rozvoja existujúcej cezhraničnej spolupráce v oblasti regionálneho rozvoja, kultúry, športu, spojenia síl a výmeny skúseností v spoločných rozvojových projektoch,
- geografickej polohe s ohľadom na cenu práce,
- **možnosti vybudovania cestného prepojenia R4 z Prešova do Vyšného Komárnika vzdialenosť od predpokladanej R4 35 km,**
- existencii šedých a zelených plôch vhodných na podnikanie v mestách a obciach okresu,
- **existencii vybudovaného priemyselného parku** vo Vranove nad Topľou,
- priaznivým klimatickým podmienkam pre **rozvoj poľnohospodárskej výroby** a kvalitnej úrodnej pôdy,
- prírodnému bohatstvu a tradíciám vo využívaní lesa.

Významnou súčasťou rozvojového potenciálu okresu Vranov nad Topľou je existencia viacúčelového vodného diela Domaša (1 422 ha vodnej plochy). Toto rekreačné územie s počtom prenocovaní cez 30 000 ročne má potenciál rozširovania služieb v oblasti cestovného ruchu.

Okrem priemyselného parku v meste Vranov nad Topľou sú v okrese k dispozícii šedé plochy pre podnikanie, najmä v pôvodných poľnohospodárskych areáloch, v ktorých sa zachovali skladové priestory a administratívne budovy. Potenciál ma hlavne drevospracujúci,

strojárenský a poľnohospodársky priemysel, ktorý prevláda z historického hľadiska. V súčasnosti najväčšími zamestnávateľmi sú podniky a firmy v **oblasti dopravy, zdravotných služieb, drevospracujúceho priemyslu, strojárstva a textilného priemyslu.**

Obmedzujúcimi limitmi ekonomického a sociálneho rozvoja okresu Vranov nad Topľou ovplyvňujúcimi zamestnanosť, ktoré je potrebné riešiť v rámci Akčného plánu sú najmä:

- **migrácia mladých kvalifikovaných ľudí mimo okresu a SR,**
- **štruktúra učebných odborov nereflektujúca potreby trhu práce,**
- **dostupnosť siete diaľnic a rýchlostných ciest,**
- **nízky podiel finalizácie poľnohospodárskej výroby,**
- **nepriaznivá vzdelanostná štruktúra obyvateľstva,**
- sociálna štruktúra obyvateľstva,
- **nedostatočné pokrytie sociálnych služieb,**
- **zlé životné podmienky znevýhodnených skupín obyvateľstva vrátane MRK, nízke resp. žiadne pracovné návyky MRK,**
- **chýbajúce protipovodňové opatrenia,**
- neúplné majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov v priemyselnom parku Ferrovo,
- nedostatok domáceho kapitálu,
- **priemerná hrubá mesačná mzda jedna z najnižších v SR,**
- nedostatočná technická a environmentálna infraštruktúra obcí (vodovod, kanalizácia),
- slabá podpora začínajúcich podnikateľov a malých a stredných podnikov,
- nízka atraktivnosť pre investorov,
- zlý technický stav a nízka energetická efektívnosť verejných budov,
- zlý technický stav historických pamiatok,
- nízka miera spolupráce v území a roztrieštená sídelná štruktúra,
- **nedobudovaná infraštruktúra cestovného ruchu a limitujúca ponuka doplnkových služieb,** nedostatok inovatívnych produktov v oblasti cestovného ruchu reagujúcich na súčasné trendy v rekreačnej oblasti vodnej nádrže Domaša, sezónnosť využívania oblasti vodnej nádrže Domaša,
- slabá prezentácia územia ako celku.

III. Východiská Akčného plánu rozvoja okresu Vranov nad Topľou

Akčný plán je zostavený na základe spracovania analýzy územia okresu a všetkých jeho zdrojov. Na základe analýzy územia bolo uskutočnené zhodnotenie rozvojového potenciálu územia, t. j. definovanie hlavných faktorov rozvoja územia a kľúčových disparít.

Základné výzvy Akčného plánu:

- **Zníženie vysokej nezamestnanosti,** ktorá je dôsledkom:
 - **vysokého podielu dlhodobozamestnaných s nedostatočnou resp. s nízkou kvalifikáciou, v mnohých prípadoch bez ukončeného základného vzdelania,**
 - **nereflektovania miestneho školstva na potreby trhu práce,** čo sťažuje prechod absolventov na trh práce a uchádzačom o prácu neumožňuje profesijnú mobilitu,
 - **vysokého podielu nezamestnaných z MRK,** ktorí tvoria podľa kvalifikovaného odhadu UPSVR zhruba polovicu nezamestnaných a vyše tri štvrtiny dlhodobozamestnaných

nezamestnaných, tieto osoby sú okrem iného ohrozené aj viacgeneračnou chudobou,

- **vysokej miery osobnej zadlženosti**, ktorá vedie nezamestnaných k preferencii neformálnej práce, namiesto uplatnenia sa na formálnom trhu práce; nevyužíva sa potenciál sociálnej ekonomiky, medzitrhu práce a sociálne zodpovedné verejné obstarávanie ako nástroj podpory lokálnej ekonomiky,
 - **neexistencie efektívneho systému komunikácie miestnych aktérov** podporujúcich rast zamestnanosti a zamestnateľnosti na území okresu.
- **Zvýšenie kvalifikačnej úrovne, zlepšenie kvalifikačného profilu dostupnej pracovnej sily**, a to prostredníctvom uskutočnenia presných opatrení na ponukovej strane trhu práce, čo umožní existujúcim aj budúcim podnikateľským subjektom zvýšiť export, zlepšiť svoju inovačnú schopnosť a prilákať aj vysokokvalifikovaných mladých ľudí späť do okresu.
 - **Využitie potenciálu rozvoja existujúcich ekonomických subjektov** miestnej a regionálnej ekonomiky na skvalitnenie podmienok podnikania, so zameraním na podporu stredných a malých podnikateľov ako prevažujúcich hospodárskych subjektov v okrese, ktoré zabezpečujú zhodnocovanie lokálnych zdrojov vo všetkých sektoroch, cez poľnohospodárstvo, prvotné spracovanie surovín, priemyselnú výrobu, služby až po cestovný ruch.
 - **Zmena klímy a energetický potenciál** – potreba adaptačných opatrení, ktoré znižujú nepriaznivé dôsledky zmeny klímy v podmienkach okresu Vranov nad Topľou, potreba mitigačných opatrení, orientované na znižovanie emisií skleníkových plynov, zamerané na využitie potenciálu obnoviteľných zdrojov energie a zvyšovanie energetickej efektívnosti (energetické úspory) v okrese. Tieto opatrenia zároveň predstavujú potenciál tvorby pracovných miest práve v štruktúre, ktorá je k dispozícii v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Mimoriadne dôležitá je podpora regionálnej sociálnej ekonomiky, zvyšovanie kvality života, tvorba pracovných príležitostí a zastavenie odlivu kapitálu.
 - **Zhodnotenie prírodného potenciálu** s cieľom zachovať, využívať a rozvíjať kvalitné životné prostredie a prírodné zdroje, ako sú orná pôda, lúky a pasienky, morfológické podmienky terénu, a iné. V okrese existujú predpoklady na rozvoj živočíšnej výroby, hlavne na chov hovädzieho dobytku a ošípaných, ktorá by dokázala zamestnať disponibilné pracovné sily, ktoré v iných odvetviach národného hospodárstva, vzhľadom na svoju nízku kvalifikáciu, nenachádzajú uplatnenie. K špecifickým hodnotám okresu patrí aj tradícia pestovania zeleniny a ovocia.
 - **Zhodnotenie kultúrneho potenciálu** za predpokladu zachovaní a udržateľného rozvoja potenciálu okresu obnovou a **sprístupnením kultúrnych pamiatok**. Tento potenciál tvorí unikátny pamiatkový fond, tradície umeleckej a remeselnej výroby, neskorogotický rímskokatolícky kostol narodenia Panny Márie – Bazilika Minor v okresnom meste regiónu, kostol v Novej Kelči, zrúcaniny hradu Čičva so zachovanou hrobkou, kaštieľ v Majerovciach, Hanušovciach nad Topľou, Nižnom Hrabovci, Vyšnom Žipove, Nižnom Hrušove a pod.
 - **Skvalitnenie infraštruktúry** s cieľom rozvoja a efektívneho využitia regionálnej sociálnej, technickej a dopravnej infraštruktúry. Ide o zabezpečenie kľúčových

investícií potrebných pre zlepšenie dostupnosti okresu, a tým zvýšenie atraktivity pre investorov i návštevníkov. Ide tiež o dobudovanie environmentálnej infraštruktúry umožňujúcej udržateľný rozvoj ekonomických aktivít v okrese, o zlepšenie kvality a dostupnosti sociálnej infraštruktúry vrátane zdravotnej starostlivosti, dobudovanie špecifických zariadení sociálnej infraštruktúry reflektujúcich nielen starnutie obyvateľstva, ale aj potreby mladých rodín s deťmi.

- **Podpora cestovného ruchu** orientovaného na dobudovanie infraštruktúry a služieb cestovného ruchu - hotelierstvo, ubytovacie služby, komplexné služby so zameraním na pobytový cestovný ruch pri vode, poznávací, zážitkový cestovný ruch, agroturistiku a pod. a zabezpečenie komplexného manažmentu cestovného ruchu na území rekreačnej oblasti. **V okrese sa nachádza vodná nádrž Domaša, ktorá je dominantou cestovného ruchu Vranovského okresu. Ďalším dôležitým prvkom rozvoja cestovného ruchu okresu sú Slanské vrchy, ktoré poskytujú možnosť celoročnej rekreácie.**
- **Využitie geografickej polohy a územnej spolupráce** – má potenciál odbytu špecifických produktov a možnosti kooperácie založenej na doplnkovosti a na deľbe práce v rámci regionálnych a cezhraničných stratégií rozvoja.
- **Zlepšenie medzirezortnej a územnej koordinácie** a plánovania a riadenia zo strany štátu, VÚC a miestnych samospráv. Je potrebné odstrániť prekážky pre lokálne iniciatívy a zlepšiť motiváciu a inštitucionálny rámec na spoločný postup obcí a okresov.

Akčný plán charakterizujú nasledujúce princípy:

1. efektívne využívanie a rozvoj územného kapitálu okresu vrátane existujúceho ekonomického potenciálu s dôrazom na podporu domácich podnikateľov s dobrou pozíciou alebo perspektívou na zahraničných svetových trhoch, potenciálom rozšírenia výroby, ale i začínajúcich podnikateľov,
2. dôraz na zvyšovanie tvorby pridanej hodnoty v okrese s dôrazom na pôdohospodársky a poľnohospodársky sektor,
3. využitie vysokého potenciálu stredného odborného školstva pri adaptácii pracovnej sily na požiadavky trhu práce, intenzívnu podporu inovácií v praxi,
4. synergia rôznych zdrojov a charakteru intervencií, využívanie verejných a súkromných zdrojov,
5. podpora projektov integrujúcich viacero subjektov, replikovateľných projektov a kľúčových projektov pre tvorbu pracovných príležitostí,
6. podpora skvalitnenia podmienok na podnikanie a život v okrese s dôrazom na aktívne zapojenie na trhu práce osobitne u MRK,
7. efektívnejšie poskytovanie dostupných a kvalitných verejných služieb vrátane investovania do vlastných kapacít a infraštruktúry.

Hlavným cieľom Akčného plánu je znížiť mieru nezamestnanosti v okrese Vranov nad Topľou podporou vytvorenia 2 545 pracovných miest do roku 2020, a to nasmerovaním aktivít do nasledovných hlavných oblastí:

- **vytváranie nových pracovných príležitostí prostredníctvom cielenej podpory rozvoja** regionálnej a miestnej ekonomiky a zefektívnenia existujúcich a nových nástrojov na zvýšenie zamestnanosti v okrese,
- **podpora budovania miestnych kapacít**, vytvorením podmienok pre efektívne riadenie miestneho rozvoja, propagácia okresu s cieľom zvýšenia jeho atraktivity pre investorov, ako aj zvýšenie podielu čerpania EŠIF, grantov a dotácií na financovaní verejnej infraštruktúry, medzinárodnej spolupráce, podpora sociálno-ekonomického rozvoja s dopadom na zlepšenie života obyvateľov, dôsledkom čoho bude vyššia zamestnanosť,
- **integrácia vzdelávacích, informačných a poradenských aktivít** podľa požiadaviek trhu práce a priorít okresu pre všetky skupiny obyvateľstva,
- **zlepšenie podmienok pre všetky formy podnikania a samozamestnávania**, vrátane podpory poľnohospodárstva a rozvoja cestovného ruchu v rámci okresu Vranov nad Topľou ako súčasti regiónu Horný Zemplín.

IV. Návrhy opatrení a úloh na zabezpečenie realizácie a plnenia Akčného plánu okresu Vranov nad Topľou, časový harmonogram, spôsoby a zdroje financovania

Prioritné oblasti rozvoja Akčného plánu sú definované tak, aby sa garantovala obsahová a časová koordinovanosť jednotlivých opatrení a úloh Akčného plánu s využitím finančnej podpory jednotlivých operačných programov v programovom období 2014 – 2020 komplementárne s intervenciami zo štátneho rozpočtu a iných zdrojov vrátane súkromných zdrojov. Realizácia Akčného plánu bude podporená aj ďalšími systémovými opatreniami vlády SR, VÚC, miest a obcí okresu Vranov nad Topľou koordinovaných medzirezortnou Radou pre rozvoj najmenej rozvinutých okresov podľa zákona č. 336/2015 Z. z. a Výborom pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou.

Akčný plán obsahuje systémové opatrenia a aktivity na úrovni okresu, VÚC a štátu. Systémové opatrenia sú zamerané na lepšiu koordináciu a spoluprácu, majú za cieľ vytvoriť vhodné inštitucionálne prostredie na tvorbu pracovných miest. Kľúčové aktivity vedú priamo k vytvoreniu pracovných miest alebo odstraňujú prekážky rozvoja zamestnanosti v okrese a sú pilotnými aktivitami, ktoré budú následne replikované v iných odvetviach a lokalitách okresu.

Akčný plán **obsahuje opatrenia** vo vyššie uvedenej štruktúre **rozdelené do nasledujúcich oblastí:**

- A. Systémové opatrenia na úrovni okresu Vranov nad Topľou,**
- B. Prioritná oblasť Podnikanie a tvorba pracovných miest** reprezentujúca dopytovú stránku trhu práce – podnikanie a nové pracovné možnosti,
- C. Prioritná oblasť Vzdelanie, flexibilita a kariéra** reprezentujúca ponukovú stránku trhu práce,
- D. Prioritná oblasť Moderné a dostupné verejné služby,**
- E. Prioritná oblasť Udržateľná mobilita pracovnej sily,**

F. Systémové opatrenia na úrovni PSK,

G. Systémové opatrenia na úrovni štátu.

Nasledujúca tabuľka uvádza stručný prehľad systémových opatrení, prioritných oblastí a aktivít Akčného plánu okresu Vranov nad Topľou:

Systémové opatrenia a kľúčové aktivity Akčného plánu	Partneri / Počet vytvorených pracovných miest
A. Systémové opatrenia na úrovni okresu Vranov nad Topľou	<i>Cca 4 vytvorených pracovných miest</i>
A.1 Rozvojová platforma regiónu Vranov nad Topľou A.2 Centrum projektovej podpory okresu Vranov nad Topľou	mestá a obce, subjekty územnej spolupráce, PSK, ARR PSK, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou, MAS, MPSVR SR, podnikateľské subjekty, UPSVR, školy
B. Prioritná oblasť Podnikanie a tvorba pracovných miest	<i>Cca 2 242 vytvorených pracovných miest</i>
B.1. Podpora podnikania v pôdohospodárstve a spracovateľskom priemysle B.2. Založenie odbytového združenia	MH SR, MPSVR SR, MPRV SR, podnikateľské subjekty, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou, regionálne odbytové organizácie, mestá a obce okresu
B.3 Podpora nových a existujúcich podnikateľských subjektov v priemysle a v službách Podpora podnikateľských subjektov v priemysle a v službách	MH SR, SARIO, MPSVR SR, MŠVVŠ SR, PSK, SBA, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou, podnikateľské subjekty, MVO, mestá a obce
B.4. Podpora vstupu nových investorov do priemyselného parku FEROVO B.4.1. Ukončenie procesu prípravy plôch pre podnikateľov v priemyselnom parku B.4.2. Výstavba haly v priemyselnom parku FEROVO	mesto Vranov nad Topľou, MH SR, SARIO, MDVRR SR, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou, TU Zvolen, SOŠ drevárska, ÚPSK, SOPK, SBA, podnikateľské subjekty
B.5. Podpora rozvoja cestovného ruchu v okrese Vranov nad Topľou B.5.1. Spracovanie strategického dokumentu o rozvoji	MDVRR SR, SACR, KOČR Severovýchod Slovenska, OOCR Horný

<p>cestovného ruchu v okrese v kontexte širších vzťahov medzi prirodzenými destináciami a vzájomného prepojenia aktivít na územiach najmenej rozvinutých okresov na území PSK</p> <p>B.5.2 Vytvorenie manažérskej organizácie na zabezpečenie komplexného prístupu k rozvoju a riadeniu cestovného ruchu na Domaši (oblastnej organizácie cestovného ruchu alebo klastra cestovného ruchu Domaša)</p> <p>B.5.3 Podpora udržateľného cestovného ruchu – podpora subjektov pôsobiacich v oblasti cestovného ruchu v okrese</p>	<p>Zemplín a Horný Šariš, MH SR, SARIO, MPSVR SR, MPRV SR, PSK, SBA, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou, podnikateľské subjekty, MVO, mestá, obce okresu Vranov nad Topľou</p>
<p>B.6. Založenie subjektov sociálnej ekonomiky a subjektov na podporu lokálnej zamestnanosti</p>	<p>MPSVR SR, SZRB AM, MV SR, PSK, UPSVR, mestá a obce, školy, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou</p>
<p>B.7 Pilotný regionálny projekt zamestnanosti na podporu rozvoja regionálnej alebo miestnej zamestnanosti ako aktívne opatrenie na trhu práce realizované UPSVR podľa § 54 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov</p>	<p>mestá a obce, subjekty územnej spolupráce, PSK, podnikateľské subjekty, školy, UPSVaR, MPSVR SR, ARR PSK, RRA, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou</p>
<p>C. Prioritná oblasť Vzdelanie, flexibilita a kariéra</p>	<p><i>Cca 104 vytvorených pracovných miest</i></p>
<p>C.1. Zapojenie sa do Národných projektov UPSVaR SR v okrese Vranov nad Topľou</p>	<p>MPSVR SR, UPSVaR Vranov nad Topľou, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou</p>
<p>C.2. Podpora účasti na celoživotnom vzdelávaní</p> <p>C2.1. Vytvorenie a dobudovanie regionálnych centier vzdelávania / COVP.</p> <p>C2.2. Klaster prípravy a vzdelávania pre trh práce.</p>	<p>mestá a obce, subjekty územnej spolupráce, PSK, podnikateľské subjekty, školy, UPSVaR, MPSVR SR, MŠVVŠ SR, MPRV SR, ARR PSK, RRA, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou, špecializované poradenské a vzdelávacie inštitúcie</p>
<p>C.3. Vybudovanie tréningových centier</p>	<p>ÚPSVaR Vranov nad Topľou, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou, MPSVR SR, MŠVVŠ SR, PSK, školy, mestá a obce okresu, subjekty sociálnej</p>

C.4. Podpora investícií do predprimárneho a primárneho vzdelávania	PSK, MŠVVŠ SR, MV SR, MPRV SR, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou, školy, mestá a obce
C.5. Podpora aktivít zameraných na diagnostiku a rediagnostiku	MŠVVŠ SR
D. Prioritná oblasť Moderné a dostupné verejné služby	<i>Cca 130 vytvorených pracovných miest</i>
D.1. Zvýšenie ponuky a kvality poskytovaných sociálnych služieb	PSK, obce a mestá okresu, MPSVR SR, MPRV SR, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou
D.2. Podpora projektov rozvoja bývania	mestá a obce okresu, MDVRR SR, MV SR, SZRB AM, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou
D.3. Environmentálna infraštruktúra	mestá a obce okresu, MŽP SR, MV SR, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou, podnikateľské subjekty
D.4. Podpora verejných služieb a zvýšenia kvality života	mestá a obce okresu, MPRV SR, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou, podnikateľské subjekty
E. Prioritná oblasť Udržateľná mobilita pracovnej sily	<i>Cca 65 vytvorených pracovných miest</i>
E.1 Podpora mobility práce - budovanie účelových cyklotrás E.2. Vybudovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií E.3. Príprava a modernizácia vybraných úsekov ciest I. triedy	MPRV SR, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou, obce, mestá, SSC, ŽSSK, SAD, SUC PSK
F. Systémové opatrenia na úrovni Prešovského samosprávneho kraja	
G. Systémové opatrenia na úrovni SR	

A. Systémové opatrenia Akčného plánu na úrovni okresu Vranov nad Topľou

Systémové opatrenia na úrovni okresu sú zamerané na vytvorenie kapacít, inštitucionálnych a organizačných rámcov a zabezpečenie logistickej a technickej podpory na implementáciu Akčného plánu okresu.

Opatrenie A.1. Rozvojová platforma regiónu Vranov nad Topľou

Vytvorenie sietí spolupráce, podnikateľských klastrov a Výboru okresu, v ktorej sú kľúčovými partnermi mestá, obce, podnikateľské subjekty, školy, neziskový sektor. Výbor okresu Vranov nad Topľou je koordinátorom aktivít Akčného plánu a platformou spolupráce na hospodárskom a sociálnom rozvoji, vytvára kapacity na tvorbu koncepcií, vrátane sociálnej integrácie na úrovni okresu.

Opatrenie A.2. Centrum projektovej podpory okresu Vranov nad Topľou

Centrum je výkonným orgánom pre implementáciu Akčného plánu a ďalších rozvojových aktivít, ako aj projektové stredisko pre prípravu kľúčových aktivít – projektov Akčného plánu, na zabezpečenie úloh technického sekretariátu, mediálnej a komunikačnej podpory, na podporu inkluzívneho verejného obstarávania, tvorbu spoločných projektov a iniciatív aktérov v území, zakladanie zdieľaných spracovateľských a distribučných prevádzok, tvorbu koncepčných dokumentov a stratégií. Bude vykonávať aj poradenstvo, kouching a mentoring v úzkej spolupráci so zamestnávateľmi ako súčasť spoločensky zodpovedného podnikania.

Centrum podpory regionálneho rozvoja okresu Vranov nad Topľou najmä:

- Metodicky usmerňuje a koordinuje predkladateľov individuálnych návrhov ročných priorit a žiadateľov o RP.
- Informuje žiadateľov v oblasti zostavovania rozpočtov projektu, podmienok štátnej pomoci, verejného obstarávania a pod.,
- Vede prehľad o prijatých individuálnych návrhov ročných priorit, podaných žiadostiach o RP a stave žiadostí o RP.
- Sleduje vyhlásené výzvy programov spolufinancovaných z EŠIF a metodicky usmerňuje a koordinuje žiadateľov.
- Sleduje vyhlásené dotačné a grantové schémy jednotlivých rezortov a informuje verejnosť v okrese.
- Informuje OÚ o všetkých projektoch mimo žiadostí o RP, ktoré metodicky alebo koordináčne podporilo.
- Plní úlohu sekretariátu výboru - poskytuje predsedovi výboru maximálnu súčinnosť pri realizácii akčného plánu:
 - zodpovedá za funkčnosť výboru (doplnenie chýbajúcich členov, nahlásenie prípadnej zmeny člena a pod.),
 - informuje predsedu výboru o všetkých skutočnostiach, ktoré sú relevantné pre rozhodovanie výboru,
 - zvoláva zasadnutia výboru ak o to požiadala predsedka alebo členovia výboru,
 - pripravuje podklady pre zasadnutia výboru v spolupráci s OÚ,
 - pripravuje zápisnicu zo zasadnutia výboru.

- Pripravuje podklady pre monitorovanie a hodnotenie plnenia AP.

Vytvorené pracovné miesta:	4
Kľúčoví partneri (gestori):	UPSVR, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou, mestá a obce okresu Vranov nad Topľou
Partneri:	podnikateľské subjekty, školy, subjekty územnej spolupráce
Termín realizácie:	2016 – 2020
Prijímateľ RP:	Mesto Vranov nad Topľou
Účel RP:	stavebné práce, nákup materiálo-technického vybavenia centra, osobné výdavky a iné náklady spojené s prevádzkou a činnosťou Centra projektovej podpory okresu Vranov nad Topľou

V súlade s ustanoveniami schválenej Partnerskej dohody zabezpečí Úrad podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu zriadenie Integrovannej siete Informačno-poradenských centier podporujúcich realizáciu Akčného plánu prostredníctvom informačno-konzultačných aktivít pre potreby žiadateľov a prijímateľov projektov realizovaných na území NRO. Centrum projektovej podpory okresu Vranov nad Topľou bude využívať opatrenia Integrovannej siete Informačno-poradenských centier, bude úzko spolupracovať s Informačno-poradenským centrom pri PSK.

„Predpokladané zdroje financovania prioritnej oblasti A. Systémové opatrenia Akčného plánu na úrovni okresu Vranov nad Topľou

Predpokladané zdroje financovania:	RP, vlastné zdroje
Celkový rozpočet:	330 tis. EUR
Z toho výška RP:	285 tis. EUR

B. Prioritná oblasť Podnikanie a tvorba pracovných miest

Prioritná oblasť je zameraná na podporu miestnej / subregionálnej ekonomiky a inovácií ako súčasť zvyšovania zamestnanosti intervenciami na dopytovej strane trhu práce. Cieľom je rozvoj ekonomických aktivít podnikateľského a verejného sektora, ktoré udržateľne a efektívne zhodnocujú lokálne zdroje a umožňujú využitie disponibilnej pracovnej sily. Dlhodobým zámerom je dosiahnuť lepšie využitie hospodárskeho potenciálu okresu Vranov nad Topľou s dopadom na rast ekonomickej aktivity a zamestnanosti vytvorením udržateľných pracovných miest.

Popis jednotlivých systémových opatrení a kľúčových aktivít

Opatrenie B.1. Podpora podnikania v pôdohospodárstve, poľnohospodárstve a spracovateľskom priemysle

Vytvorenie podmienok pre vznik podnikateľských projektov v pôdohospodárstve, mladých

farmárov zameraných na produkciu a spracovanie v živočíšnej a rastlinnej výrobe, spracovateľskom (potravinárskom) priemysle.

Vytvorené pracovné miesta:	156
Kľúčoví partneri (gestori):	MPRV SR, MPSVR SR, MH SR, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou
Partneri:	malí a strední farmári a regionálne odbytové organizácie
Termín realizácie:	2016 – 2020

Opatrenie B.2. Založenie odbytového združenia v meste Vranov nad Topľou

Cieľom odbytového združenia v meste Vranov nad Topľou je:

- vytvorenie podmienok pre odbyt produktov a výrobkov miestnych menších producentov, farmárov, spracovateľov a výrobcov, zriadenie a poskytnutie priestorov,
- podpora spracovania a odbytu vlastných poľnohospodárskych produktov a výrobkov,
- vytvorenie regionálnej značky produktov a výrobkov.

Hlavným cieľom je podpora zvýšenia pridanej hodnoty koncových producentov a ich regionálnych produktov vybudovaním predajných priestorov za účelom umiestnenia a presadenia sa na trhu, zameraná na spracovanie ovocia, zeleniny, výrobu muštu, sušenie ovocia, liečivých bylín, spracovanie včelieho medu a pod. Vytvorenie regionálnej značky tzv. „Vranovských produktov“ v súlade s platnou vyhláškou MPRV SR č. 163/2014 Z. z. o podmienkach používania dobrovoľného označovania poľnohospodárskych produktov a potravín na účely informovania spotrebiteľa, systému marketingu a distribúcie regionálneho produktu formou vytvorenia predajných miest, prepájanie lokálnej produkcie na cestovný

- distribúcie regionálnych produktov do zariadení v správe verejného sektora,
- distribúcie a prepájania lokálnej produkcie na cestovný ruch (gastronómia, agroturistika, vidiecky cestovný ruch, zariadenia cestovného ruchu, čerpace stanice),
- podpory vytvárania predajných a distribučných miest a práce s verejnosťou,
- vytvorenia integrovaných predajných miest regionálnych produktov,
- zapojenia sa do Národného programu podpory poľnohospodárskych produktov a potravín Značka kvality SK.

Odbytové združenie bude svoju činnosť zameriavať najmä na malých výrobcov a samostatne hospodáriacich roľníkov.

Vytvorené pracovné miesta:	7
Kľúčoví partneri (gestori):	MPRV SR, súkromní podnikatelia, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou, mesto Vranov nad Topľou
Partneri:	mestá a obce okresu
Termín realizácie:	2016 – 2020
Prijímateľ RP:	Mesto Vranov nad Topľou, subjekty územnej spolupráce a iné právnické osoby

Účel RP:	Výstavba budovy, nákup technológie, materiálo-technického vybavenia
-----------------	---

Opatrenie B.3 Podpora nových a existujúcich podnikateľských subjektov v priemysle a službách. Podpora podnikateľských subjektov.

Aktivity opatrenia budú zamerané na stimulovanie podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve, podporu firiem a zvýšenie miery ich prežitia na trhu aj prostredníctvom vytvorenia podmienok pre podporu rastu, inovatívnosti a rozvoja, rozširovania a diverzifikácie výroby.

Vytvorené pracovné miesta:	799
Kľúčový partner (gestori):	MH SR, MPSVR SR, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou
Partneri:	podnikateľské subjekty okresu Vranov nad Topľou
Termín realizácie:	2016 – 2020

Opatrenie B.4. Podpora vstupu nových investorov do priemyselného parku FEROVO

Aktivita B.4.1. Ukončenie procesu prípravy plôch pre podnikateľov v priemyselnom parku

Zahŕňa majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov v priemyselnom parku.

Kľúčoví partneri (gestori):	mesto Vranov nad Topľou, MDVRR SR, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou
Partneri:	SARIO, ÚPSK, SOPK
Termín realizácie:	2016 – 2020
Prijímateľ RP:	mesto Vranov nad Topľou
Účel RP:	výkup pozemkov

Aktivita B.4.2 Výstavba haly v priemyselnom parku FEROVO

Jedná sa o výstavbu haly a vybavenie strojmi, prístrojmi zariadeniami na pozemkoch mesta v priemyselnom parku FEROVO, ktorá bude vlastníctvom mesta a bude prenajímaná podnikateľským subjektom za účelom podnikania a tak zamestnávania ľudí z okresu a znižovania nezamestnanosti v okrese.

Vytvorené pracovné miesta:	58
Kľúčoví partneri (gestori):	mesto Vranov nad Topľou, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou, podnikateľské subjekty,
Partneri:	ÚPSK, SOPK, SBA, ÚPSVaR
Termín realizácie:	2017 – 2020
Prijímateľ RP:	Mesto Vranov nad Topľou

Účel RP:	výstavba haly, nákup technológie, strojov, prístrojov, zariadení, nákup materiálo technického vybavenia
-----------------	---

Opatrenie B.5. Podpora rozvoja cestovného ruchu v okrese Vranov nad Topľou

V rámci cestovného ruchu bude podpora zameraná na dobudovanie infraštruktúry cestovného ruchu, rozšírenie ponuky produktov CR spojené so zvyšovaním zamestnanosti, skvalitnenie stravovacích a ubytovacích služieb, doplnkové služby CR, aktivity v marketingu CR, aktivity zamerané na obnovu a rekonštrukciu kultúrnych pamiatok. Osobitnou skupinou aktivít v CR sú aktivity smerované k rozvoju cestovného ruchu v rekreačnej oblasti vodnej nádrže Domaša.

Aktivita B.5.1. Spracovanie strategického dokumentu o rozvoji cestovného ruchu v okrese v kontexte širších vzťahov medzi prirodzenými destináciami a vzájomného prepojenia aktivít na územiach najmenej rozvinutých okresov na území PSK.

Vzhľadom na existujúci stav nedostatočne rozvinutého cestovného ruchu (produktu i služieb) v širšom území PSK, vrátane najmenej rozvinutých okresov, je vhodné analyzovať a spracovať strategický dokument na „nadokresnej“ úrovni PSK. Súvisiace vzťahy siahajú až do vysoko rozvinutých destinácií ako sú Vysoké Tatry či Košice.

Kľúčoví partneri (gestori):	MDVRR SR, SACR, PSK, KOČR Severovýchod Slovenska, OOCR Horný Zemplín a Horný Šariš, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou
Partneri:	mestá a obce okresu
Termín realizácie:	2017 – 2020
Prijímateľ RP:	PSK
Účel RP:	spracovanie stratégie

Aktivita B.5.2. Vytvorenie manažérskej organizácie na zabezpečenie komplexného prístupu k rozvoju a riadeniu cestovného ruchu na Domaši

Podporované aktivity budú zamerané nasledovne:

- (1) Príprava a podpora investícií do strategickej turistickej infraštruktúry v rekreačných strediskách cestovného ruchu na vodnej nádrži Domaša (príprava štúdií, vysporiadanie vhodných pozemkov, povolenia pre účelové využívanie majetku v správe SVP š.p. pre účely cestovného ruchu, inžinierska činnosť, geodetické práce, spracovanie všetkých stupňov projektovej dokumentácie, zmena účelu využitia Domaše – rezervoár pitnej vody, a podobne) a
- (2) Podpora realizácie konkrétnych investičných aktivít spojených s výstavbou strategickej turistickej infraštruktúry v jednotlivých rekreačných strediskách cestovného ruchu na vodnej nádrži Domaša ako je napríklad výstavba cyklochodníkov okolo vodnej nádrže (úsek Domaša Dobrá – Tíšava a iné), realizácia prístavísk a mól, zakúpenie resp. prenájom a prevádzkovanie výhliadkovej lode na Domaši, ktorej prevádzkovateľom bude SVP š.p., alebo OOCR Horný Zemplín a Horný Šariš, výstavba multifunkčných objektov so zázemím pre športové eventy, turisticko-informačné centrum, pamätné izby a expozície, záchranný systém a políciu SR, výstavba rybníkov na turistický rybolov v mŕtvych ramenách Domaše, realizácia nábrežných a plávajúcich promenád, úprava pláží a výstavba sociálnych zariadení, podpora investícií do výstavby verejnej

- infraštruktúry -vodovodov a kanalizácií, verejného osvetlenia, cestných komunikácií a chodníkov, parkovísk a podobne,
- (3) vytvorenie prevádzkového zázemia a rozšírenie aktivít oblastnej organizácie cestovného ruchu v rekreačnom území Domaša a okolie,
- (4) obnova činnosti a modernizácia zariadení ubytovacích služieb, výstavba nových zariadení a pod.

Vytvorené pracovné miesta:	800
Kľúčoví partneri (gestori):	MDVRR SR, PSK, MPSVR SR, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou
Partneri:	obce v okolí Domaše
Termín realizácie:	2016 – 2020
Prijímateľ RP:	Neziskové organizácie a občianske združenia, subjekty územnej spolupráce a iné právnické osoby, OOCR Horný Zemplín a Horný Šariš
Účel RP:	osobné výdavky a iné náklady spojené s prevádzkou a činnosťou OOCR, príprava projektov pre územné rozhodnutie a stavebné povolenie, realizačné projekty, projektové dokumentácie na výstavbu cyklochodníkov vrátane geometrického plánu na vysporiadanie pozemkov, inžinierska činnosť, geometrické zamerania, príprava strategických dokumentov a štúdií, stavebné práce, nákup technológií, strojov, prístrojov a zariadení, nákup materiálovo – technického vybavenia, nákup služieb

Aktivita B.5.3. Podpora udržateľného cestovného ruchu – vytvorenie podmienok na podporu subjektov pôsobiacich v oblasti cestovného ruchu v okrese

Okrem prípravy a realizácie konkrétnych investičných a neinvestičných projektov cestovného ruchu od subjektov územnej spolupráce a iných právnických osôb, budú predmetom podpory aj organizácia vzdelávacích kurzov zameraných na manažment ubytovacích, stravovacích a doplnkových služieb cestovného ruchu, samotný manažment doplnkových služieb cestovného ruchu, marketing cestovného ruchu, obnova kultúrnych pamiatok, hradných ruín a zvýšenie atraktívnosti expozícií, animačné aktivity, sieťovanie existujúcich a novovznikajúcich subjektov CR do oblastnej organizácie cestovného ruchu Horný Zemplín a Horný Šariš s primárnym zameraním na rekreačnú oblasť Domaša a vznik iných regionálnych partnerstiev pre rozvoj cestovného ruchu.

Vytvorené pracovné miesta:	322
Kľúčový partner (gestori):	MDVRR SR, MPSVR SR, MPRV SR, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou, PSK, KOČR Severovýchod Slovenska, OOCR Horný Zemplín a Horný Šariš
Partneri:	podnikateľské subjekty okresu Vranov nad Topľou, mestá a obce, neziskové organizácie
Termín realizácie:	2016 – 2020

Prijímatel' RP:	Obce a mestá, subjekty územnej spolupráce a iné právnické osoby, neziskové organizácie a občianske združenia,
Účel RP:	príprava projektov pre územné rozhodnutie a stavebné povolenie, realizačné projekty, projektová dokumentácia, inžinierska činnosť, geometrické zamerania, príprava strategických dokumentov a štúdií, stavebné práce, nákup technológií, strojov, prístrojov a zariadení, nákup materiálovo – technického vybavenia, nákup služieb

Opatrenie B.6. Podpora subjektov sociálnej ekonomiky a subjektov na podporu lokálnej zamestnanosti

Založenie subjektov sociálnej ekonomiky a subjektov na podporu lokálnej zamestnanosti ako medzitrhu práce s dôrazom na ekonomickú udržateľnosť, zvlášť v obciach s vysokou mierou nezamestnanosti s prioritou ich zamerania na verejno-prospešné práce, v nasledujúcich oblastiach:

- verejnoprošpešné služby,
- kuchyňa, denný stacionár a opatrovateľská služba, iné služby,
- stavebné práce, prevádzka zberného dvora, údržbárske práce, udržiavanie verejných priestranstiev,
- školiace stredisko pre špeciálne lesnícke stroje, výcvikový trenažér, predajňa lesníckeho náradia a včelárstva, lesnícke služby pre okolité obce a povodie, chov oviec, včelárstvo, pestovanie drobného ovocia,
- výroba betónových výrobkov pre potreby obcí aj pre potenciálnych zákazníkov,
- zber, pestovanie a spracovanie lesných plodín, bylín a kulinárskych rastlín s výrobou produktov z nich,
- prevádzkovanie produkcia na ekofarmy (zelenina, huby, liečivé rastliny, koreniny) s odbytom pre: školské jedálne, jedálne v MŠ, zariadenia soc. služieb, armáda, bio-obchody, reštaurácie,
- výroba zámkovej dlažby a obrubníkov s odbytom pre: rekonštrukcia chodníkov v mestách a obciach, výstavba cyklochodníkov v regióne,
- úprava verejných priestranstiev, úprava zelene, údržba a čistenie miestnych chodníkov a ciest, verejný poriadok, drobná stavebná činnosť,
- starostlivosť o ŽP, zhodnocovanie bioodpadu (kompostáren),
- spracovanie a následné balenie ovocia a liečivých rastlín,
- stolárske a zámočnícke práce a pod.

Jednou z foriem podpory bude aj realizácia modulárneho vzdelávacieho programu pre tieto cieľové skupiny:

1. Riadiaci zamestnanci. Vzdelávací program zameraný na manažment sociálneho podnikania, ekonomiku a finančné riadenie sociálneho podniku so zameraním na trvalú udržateľnosť sociálneho podniku.
2. Zamestnanci sociálnych podnikov. Motivačné tréningové programy na podporu obnovy pracovných návykov a podporenie sociálnej inklúzie.

Vytvorené pracovné miesta:	100
-----------------------------------	-----

Kľúčoví partneri (gestori):	mesto Vranov nad Topľou, mesto Hanušovce nad Topľou, obce Nižný Hrušov, Benkovce, Malá Domaša, Slovenská Kajňa, Žalobín, Kladzany, Sačurov, Sol', Vechec, Čaklov, Zámutov, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou
Partneri:	MPSVR SR, MV SR, SZRB AM
Termín realizácie:	2016 – 2020
Prijímateľ RP:	mesto Vranov nad Topľou, mesto Hanušovce nad Topľou, obce Nižný Hrušov, Benkovce, Malá Domaša, Slovenská Kajňa, Žalobín, Kladzany, Sačurov, Sol', Zámutov, Vechec, Čaklov, ďalšie obce, subjekty územnej spolupráce a iné právnické osoby
Účel RP:	nákup vybavenia, technológie, počiatočné mzdové náklady, stavebné práce spojené s prípravou a zriadením

Opatrenie B.7 Pilotný regionálny projekt zamestnanosti na podporu rozvoja regionálnej alebo miestnej zamestnanosti ako aktívne opatrenie na trhu práce realizované UPSVR podľa § 54 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Kľúčoví partneri (gestori):	MPSVR SR, UPSVR, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou, mestá a obce okresu Vranov nad Topľou
Partneri:	podnikateľské subjekty, školy, subjekty územnej spolupráce, PSK
Termín realizácie:	2016 - 2020

Predpokladané zdroje financovania prioritnej oblasti B. Podnikanie a tvorba pracovných miest

Predpokladané zdroje financovania:	RP, PRV, OP LŽ, OP VaI, Interreg V – PL – SK, SIH, UPSVR, MDV SR, PSK, obce, podnikateľský sektor, súkromné zdroje, investičná pomoc (§ 7)*, mestský rozpočet
Celkový rozpočet:	86 035 tis. EUR
Z toho výška RP:	2 820 tis. EUR
Z toho orientačne programy spolufinancované z EŠIF:	25 087 tis. EUR

*podľa zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

C. Prioritná oblasť Vzdelávanie, flexibilita a kariéra

Prioritná oblasť je zameraná na posilnenie, prestavbu a modernizáciu existujúcej vzdelávacej infraštruktúry na úrovni okresu, aby bola schopná flexibilne a kvalitne reagovať na regionálne potreby trhu práce s ohľadom na špecifiká disponibilnej pracovnej sily a uchádzačov o zamestnanie.

Hlavnými nástrojmi, ktoré majú napomôcť zmene štruktúry výchovy pracovných síl s ohľadom na regionálny a širší regionálny kontext sú:

- vybudovanie tréningových centier, regionálnych centier vzdelávania, pracovných inkubátorov s dôrazom na rozvoj zručností v napojení na stredné odborné školy v okrese,
- podpora dopytovo a na prax orientovaného školstva a výskumných a vývojových aktivít (regionálnych centier vzdelávania),
- podpora investícií do predprimárneho a primárneho vzdelávania,
- využitie národných projektov UPSVaR pre zvýšenie zamestnanosti UoZ,
- rozvíjanie pilotného modelu procesu diagnostiky a rediagnostiky detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami s cieľom zvýšiť ich úspešnosť pri dosahovaní vzdelávacích výsledkov.

Popis kľúčových aktivít

Opatrenie C.1. Zapojenie sa do Národných projektov UPSVaR SR v okrese Vranov nad Topľou

Hlavným cieľom projektu je zlepšiť postavenie UoZ na trhu práce, zvýšiť zamestnateľnosť a zamestnanosť UoZ a znevýhodnených UoZ podporou vytvárania pracovných miest, znížiť nezamestnanosť, osobitne dlhodobú nezamestnanosť, podpora rozvoja miestnej a regionálnej zamestnanosti v najmenej rozvinutých okresoch s vysokou mierou evidovanej nezamestnanosti prostredníctvom pripravovaného NP Cesta na trh práce.

Z NP sú aktuálne nasledovné:

- NP Praxou k zamestnaniu – mentorované zapracovanie a prax u zamestnávateľa,
- NP Absolventská prax štartuje zamestnanie – finančný príspevok na vykonávanie absolventskej praxe a podpora následného vytvorenia nového pracovného miesta pre UoZ u toho istého zamestnávateľa,
- NP Úspešne na trhu práce – podpora zamestnanosti mladých UoZ v prvom pravidelne platenom zamestnaní, a podpora samozamestnania,
- NP Cesta z kruhu nezamestnanosti – podpora zamestnanosti dlhodobo nezamestnaných,
- NP Šanca na zamestnanie – podpora zamestnanosti znevýhodnených UoZ u verejných zamestnávateľov,
- NP Chceme byť aktívni na trhu práce (50+) – podpora vytvorenia pracovných miest pre znevýhodnených UoZ nad 50 rokov veku,
 - Pripravovaný NP Cesta na trh práce – podpora zamestnávania UoZ, hlavne znevýhodnených skupín UoZ.

Základnými aktivitami sú podpora vytvárania pracovných miest pre UoZ, podpora vytvárania pracovných miest u verejných zamestnávateľov, podpora samozamestnania UoZ v poľnohospodárskej prvovýrobe, podpora mobility a poskytovanie individualizovaných služieb UoZ. Opatrenie bude napĺňané aj prostredníctvom Integrovaného centra poradenstva pri ÚP.

Kľúčoví partneri (gestori):	MPSVR SR, ÚPSVaR Vranov nad Topľou
Partneri:	Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou
Termín realizácie:	2016 – 2020

Pozn.: Celkový rozpočet na realizáciu NP UPSVaR pre všetky najmenej rozvinuté okresy je 50 000 tis. EUR na 5 rokov, z toho orientačne pre okres Vranov nad Topľou 5 000 tis. EUR, podľa schválených žiadostí prostredníctvom UPSVaR.

Opatrenie C.2. Podpora účasti na celoživotnom vzdelávaní

Cieľom opatrenia je kompletizácia systému inkluzívneho vzdelávania v súlade s aktuálnymi a perspektívnymi požiadavkami trhu práce. Toto opatrenie sa bude realizovať najmä dvoma kľúčovými aktivitami:

Aktivita C.2.1. Vytvorenie a dobudovanie regionálnych centier vzdelávania / COVP
Regionálne centrá vzdelávania (RCV) sú určené **pre prípravu kvalifikovanej pracovnej sily pre malé a stredné podniky**. Cieľovou skupinou RCV sú žiaci SOŠ a iné osoby, ktoré majú záujem o doplnenie, obnovenie, rozšírenie alebo prehĺbenie kvalifikácie alebo nadobudnutie novej, čiastočnej alebo úplnej kvalifikácie. RCV môže rekvalifikovať uchádzačov o zamestnanie v spolupráci s ÚPSVR SR. Vzdelávanie sa realizuje s dôrazom na získavanie praktických zručností.

Stredná odborná škola poskytujúca odborné vzdelávanie a prípravu vo vybraných študijných a učebných odboroch a akreditované programy ďalšieho odborného vzdelávania, ktoré promptne reagujú na aktuálnu potrebu trhu práce v danom regióne môže popri svojom názve používať aj označenie „Regionálne centrum vzdelávania“. SOŠ - RCV musí mať vybavené učebné priestory a dielne praktického vyučovania súčasnou modernou technikou nevyhnutnou pre danú kvalifikáciu.

Aktivita je zameraná na prípravu pracovnej sily pre profesie indikované UPSVaR vo Vranove nad Topľou ako chýbajúce, po ktorých je dopyt v regionálnych podnikateľských subjektoch. Regionálne centrá vzdelávania budú slúžiť na zlepšenie kvality a dostupnosti odborného vzdelávania a prípravy v profesiách požadovaných trhom práce. Zabezpečia využitie odborných personálnych a technických kapacít stredných odborných škôl pre posilnenie profesijného vzdelávania a na realizáciu kvalifikačných a rekvalifikačných kurzov (možnosť zapojenia obecných podnikov). Ide najmä o:

- obnovu a modernizáciu miest výkonu praktického vyučovania v rámci študijných odborov a učebných odborov SOŠ s využitím uplatnenia sa na trhu práce,
- vytvorenie spoločnej platformy pre profesijné vzdelávanie na úrovni stredného odborného školstva a celoživotného vzdelávania vrátane vzdelávania manažérov pre subjekty sociálnej ekonomiky,
- podporu odborov vzdelávania stredných odborných škôl a ďalších odborov podľa požiadaviek trhu práce.

Okrem regionálnych centier vzdelávania na SOŠ bude v rámci tejto aktivity podporená aj iná vzdelávacia inštitúcia, **Gymnázium Vranov nad Topľou, ktoré pri výučbe prírodovedných predmetov spolupracuje so súkromným sektorom.**

Vytvorené pracovné miesta:	18
Kľúčoví partneri (gestori):	MPRV SK, PSK, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou
Partneri:	Stredná odborná škola drevárska, Lúčna 1055, Vranov nad Topľou, Spojená škola Čaklov, Stredná odborná škola, A. Dubčeka 963, Vranov nad Topľou, Gymnázium Vranov nad Topľou, MŠVVŠ SR, MPRV SR
Termín realizácie:	2016 – 2020
Prijímateľ RP:	PSK: Stredná odborná škola drevárska vo Vranove nad Topľou, Spojená škola Čaklov, Stredná odborná škola, ul. A. Dubčeka, Vranov nad Topľou, Gymnázium Vranov nad Topľou, subjekty územnej spolupráce a iné právnické osoby
Účel RP:	nákup technológie, zariadenia, stavebné práce spojené s prípravou a zriadením

Aktivita C.2.2. Klaster prípravy a vzdelávania pre trh práce

Vytvorenie klastra poradenských a vzdelávacích inštitúcií zabezpečujúceho ucelený systém kariérneho poradenstva a vzdelávania pre potreby regionálneho trhu práce prostredníctvom akreditovaných programov vzdelávania a súboru diagnostických, motivačných a poradenských programov zameraných na diagnostiku pracovného potenciálu a identifikáciu vhodnej profesijnej orientácie s ohľadom na potreby regionálneho trhu práce.

Vytvorené pracovné miesta:	2
Kľúčoví partneri (gestori):	UPSVR, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou, mestá a obce okresu Vranov nad Topľou, podnikateľské subjekty, školy, subjekty územnej spolupráce, špecializované poradenské a vzdelávacie inštitúcie
Partneri:	MPSVR SR, MŠVVŠ SR
Termín realizácie:	2016 – 2020

Opatrenie C.3 Vybudovanie tréningových centier pri miestnych subjektoch sociálnej ekonomiky, zabezpečujúcich rekvalifikáciu a prípravu na povolanie ľudí s neukončeným základným vzdelaním.

Tréningové centrum zabezpečuje ďalšie vzdelávanie dospelých v súlade s ustanoveniami zákona č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní. Cieľovou skupinou tréningových centier sú najmä znevýhodnení uchádzači o zamestnanie. Tréningové centrum vykonáva prípravu **na výkon jednoduchých pracovných činností** a môže rekvalifikovať uchádzačov o zamestnanie v spolupráci s ÚPSVR SR. Vzdelávanie sa realizuje s dôrazom na získavanie praktických zručností.

Činnosť tréningového centra je organizovaná subjektom sociálnej ekonomiky v spolupráci so strednou odbornou školou. Subjekt sociálnej ekonomiky zabezpečuje praktický výcvik a stredná odborná škola zabezpečuje teoretickú prípravu ďalšieho vzdelávania. Praktický výcvik sa realizuje v priestoroch vhodných na zabezpečenie daného vzdelávacieho programu /modulu vzdelávania (t.j. ktorý spĺňa materiálno-technické

podmienky na výkon praxe) a teoretická príprava sa realizuje v priestoroch strednej odbornej školy alebo inej vzdelávacej inštitúcie.

Vytvorené pracovné miesta:	10
Kľúčoví partneri (gestori):	UPSVaR Vranov nad Topľou, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou, MPSVR SR, MŠVVŠ SR, samosprávy, subjekty sociálnej ekonomiky
Termín realizácie:	2016 – 2020
Prijímateľ RP:	mesto Vranov nad Topľou, mesto Hanušovce nad Topľou, obec Kladzany, obce, subjekty územnej spolupráce a iné právnické osoby
Účel RP:	nákup technológie, stavebné práce spojené s prípravou a zriadením

Opatrenie C.4. Podpora investícií do predprimárneho a primárneho vzdelávania s cieľom poskytnutia základov prípravy na trh práce najmä pre nízko kvalifikované skupiny potenciálnych zamestnancov.

V jednotlivých obciach okresu Vranov nad Topľou je potrebné dobudovať nové priestorové kapacity pre predškolskú výchovu v materských školách, pričom je potrebné orientovať sa na prepojenie so základnými školami s cieľom umožniť plynulý prechod detí do základnej školy, podporu špecializácie základných škôl v okrese Vranov nad Topľou s cieľom posilniť záujem žiakov o technické a prírodovedné odbory, praktické vyučovanie a získanie základných návykov v rámci integrovaného vzdelávacieho procesu. V obci Kamenná Poruba je taktiež naliehavá potreba vytvoriť nové kapacity pre základnú školu.

Vytvorené pracovné miesta:	74
Kľúčoví partneri (gestori):	MPRV SR, MV SR, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou
Partneri:	MŠVVŠ SR, dotknuté obce a mestá, školy
Termín realizácie:	2016 – 2020
Prijímateľ RP:	Obec Kamenná Poruba, Mesto Vranov nad Topľou, subjekty územnej spolupráce a iné právnické osoby
Účel RP:	stavebné práce, nákup vybavenia

Opatrenie C.5. Podpora aktivít zameraných na diagnostiku a rediagnostiku

Rozvíjanie pilotného modelu procesu diagnostiky a rediagnostiky detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami s cieľom zvýšiť ich úspešnosť pri dosahovaní vzdelávacích výsledkov:

- aktívne zapojenie škôl do projektu,
- podpora iniciatív jednotlivých základných škôl v predmetnej oblasti.
-

Predpokladané zdroje financovania prioritnej oblasti C. Vzdelávanie, flexibilita a kariéra

Predpokladané zdroje financovania:	RP, OP ĽZ, IROP, UPSVR, mestské a obecné rozpočty
Celkový rozpočet:	12 130 tis. EUR
Z toho výška RP:	760 tis. EUR
Z toho orientačne programy spolufinancované z EŠIF:	3 950 tis. EUR

D. Prioritná oblasť Moderné a dostupné verejné služby

Prioritná oblasť Moderné a dostupné verejné služby je zameraná na **zvýšenie atraktívnosti okresu pre prácu, bývanie a podnikanie a tým stabilizáciu kvalifikovanej pracovnej sily**, rozvoj ekonomiky okresu a stabilizáciu mladých ľudí v okrese a to prostredníctvom:

- zlepšenia podmienok pre aktívne starnutie obyvateľstva a dôstojný život v starobe - dobudovanie siete sociálnych služieb poskytovaných komunitou,
- vytvorenia podmienok pre cenovo dostupné kvalitné bývanie s cieľom stabilizovať ich v okrese Vranov nad Topľou,
- zlepšenia ochrany ŽP a racionálneho zhodnocovania odpadov v okrese Vranov nad Topľou,
- zvýšenia kvality života obyvateľov okresu Vranov nad Topľou, udržania mladej a vysokokvalifikovanej pracovnej sily v okrese.

Opatrenie D.1. Zvýšenie ponuky a kvality poskytovaných sociálnych služieb

Rozšírenie ponuky poskytovaných služieb v zariadení pre seniorov vo Vranove nad Topľou, zriadenie chýbajúcich zariadení sociálnych služieb v príslušných lokalitách regiónu.

Vytvorené pracovné miesta:	43
Kľúčoví partneri (gestori):	MPSVR SR, MPRV SR, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou
Partneri:	mestá a obce okresu
Termín realizácie:	2016 – 2020
Prijímateľ RP:	mesto Vranov nad Topľou, subjekty územnej spolupráce a iné právnické osoby
Účel RP:	stavebné práce, nákup vybavenia

Opatrenie D.2. Podpora projektov rozvoja bývania

Toto opatrenie bude realizované týmito aktivitami:

- podpora projektov svojpomocnej výstavby bytových jednotiek,
- podpora projektov výstavby nájomných bytov,
- podpora projektov výstavby sociálneho bývania, prípadne výstavba bytov nižšieho štandardu .

Vytvorené pracovné miesta:	33
Kľúčoví partneri (gestori):	MDVRR SR, MV SR, MPSVR SR, SZRB AM, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou, Mesto Vranov nad Topľou
Partneri:	mestá a obce okresu Vranov nad Topľou
Termín realizácie:	2016 – 2020

Pozn.: Finančné prostriedky na obstaranie nájomných bytov a obnovu bytových domov bude možné poskytnúť po splnení podmienok ustanovených príslušnými právnymi predpismi (napr. zákon č. 443/2010 Z. z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní v znení neskorších predpisov a zákon č. 150/2013 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení zákona (č. 276/2015 Z. z.).

Opatrenie D.3. Environmentálna infraštruktúra

Opatrenia zamerané na odstránenie starých ekologických záťaží, spracovanie a zhodnocovanie odpadov vrátane bioodpadu, realizácia environmentálneho vzdelávania zameraného na moderné trendy odpadového hospodárstva na úrovni obcí (aj s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít) a zvyšovanie environmentálnej osvedy.

Vytvorené pracovné miesta:	37
Kľúčoví partneri (gestori):	MŽP SR, MV SR, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou, mesto Vranov nad Topľou, obce v regióne, podnikateľské subjekty okresu Vranov nad Topľou
Termín realizácie:	2017 – 2020
Prijímateľ RP:	Obec Poša, subjekty územnej spolupráce a iné právnické osoby
Účel RP:	spracovanie odbornej štúdie

Na vykonanie geologických prác v havarijných zosuvoch pôdy, na triedený zber komunálnych odpadov, mechanicko-biologickú úpravu zmesového komunálneho odpadu a na zhodnocovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov sa plánujú využiť finančné prostriedky EÚ v rámci OP KŽP.

Opatrenie D.4. Podpora verejných služieb a zvýšenia kvality života

Projekty pre zvýšenie kvality života obyvateľov okresu, na udržanie mladej a vysokokvalifikovanej pracovnej sily, s pozitívnym dosahom na rozvoj cestovného ruchu a regionálne produkty.

Vytvorené pracovné miesta:	17
Kľúčoví partneri (gestori):	MPRV SR, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou, mesto Vranov nad Topľou, obce v regióne, podnikateľské subjekty okresu Vranov nad Topľou

Termín realizácie:	2016 – 2020
Prijímateľ RP:	Mesto Vranov nad Topľou, Obec Dlhé Klčovo, subjekty územnej spolupráce a iné právnické osoby
Účel RP:	projektová dokumentácia, stavebné práce, nákup vybavenia, zariadenia

Predpokladané zdroje financovania prioritnej oblasti D. Moderné a dostupné verejné služby

Predpokladané zdroje financovania:	RP, OP ĽZ, IROP, ŠFRB, SIH, OP KŽP, PRV, Envirofond, dotácia, podnikateľský sektor, súkromné zdroje, mestský/obecný rozpočet, vlastné zdroje
Celkový rozpočet:	18 471 tis. EUR
Z toho výška RP:	570 tis. EUR
Z toho orientačne programy spolufinancované z EŠIF:	10 821 tis. EUR

E. Prioritná oblasť Udržateľná mobilita pracovnej sily

Podpora ekologickej a udržateľnej mobility - vybudovanie Integrovaného dopravného systému v okrese Vranov nad Topľou, rozvoj verejnej infraštruktúry pre podporu mobility v území, podpora modernizácie miestnej cestnej infraštruktúry a rozvoja účelových cyklotrás. Táto prioritná oblasť zahŕňa podporu ekologickej a udržateľnej mobility a to formou:

- prípravy a následnej modernizácie vybraných úsekov ciest I. triedy,
- vybudovania mostného prepojenia cez rieku Ondava Nižný Hrušov – Dlhé Klčovo, Kladzany – Hencovce,
- budovania účelových cyklotrás pre podporu pracovnej mobility.

Opatrenie E.1 Podpora mobility práce - budovanie účelových cyklotrás

Cyklotrasa Ondava vytvorí dôležitú tepnu nemotorovej dopravy v okrese Vranov nad Topľou, prepojí viaceré regióny prešovského kraja, čím sa podporí mobilita práce a zvýši potenciál v cestovnom ruchu.

Cyklotrasa Ondava v okrese Vranov nad Topľou zahŕňa nasledovné etapy:

- Ondava 1 Nižný Hrušov – Klin nad Bodrogom
- Ondava 2 Nižný Hrušov – Dukla
- Ondava 3 Nižný Hrušov – Prešov

Vytvorené pracovné miesta:	65
Kľúčoví partneri (gestori):	MPRV SR, MV SR, MDVRR SR, Výbor pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou, PSK
Partneri:	mestá a obce

Termín realizácie:	2017 – 2020
Prijímateľ RP:	Obec Nižný Hrušov, Obec Kladzany, Obec Bystré, mesto Hanušovce nad Topľou, subjekty územnej spolupráce a iné právnické osoby
Účel RP:	projektová dokumentácia, stavebné práce

Opatrenie E.2. Vybudovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií

Rekonštrukcia miestnej komunikácie spájajúcej cestu III. triedy s cyklistickým chodníkom.

Opatrenie E.3. Príprava a modernizácia vybraných úsekov ciest I. triedy

Modernizácia a rekonštrukcia mostov ciest I. triedy:

- I/18 – 459 Medziansky most

Modernizácia úsekov ciest I. triedy:

- I/15 – Holčíkovce – Turany nad Ondavou
- I/79 – Vranov nad Topľou – Parchovany

Štúdie realizovateľnosti projektov ciest I. triedy:

- I/79 – Vranov nad Topľou – st. hr. SR/UA
- I/18 – I/74 – Lipníky – Ubl'a

Predpokladané zdroje financovania prioritnej oblasti E. Udržateľná mobilita pracovnej sily

Predpokladané zdroje financovania:	RP, IROP, PSK, štátna dotácia
Celkový rozpočet:	12 650 tis. EUR
Z toho výška RP:	465 tis. EUR
Z toho orientačne programy spolufinancované z EŠIF:	10 285 tis. EUR

F. Systémové a podporné systémové opatrenia na realizáciu Akčného plánu okresu Vranov nad Topľou na úrovni PSK

Samosprávny kraj okrem iného zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj; zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu rozvoja vyššieho územného celku; spolupracuje s príslušnými orgánmi štátnej správy pri zosúladovaní programu rozvoja vyššieho územného celku a rozvojových programov verejných prác dotýkajúcich sa územia vyššieho územného celku; podporuje rozvoj podnikateľských aktivít potrebných na rozvoj regiónu, atď. Pre úspešnú realizáciu akčných plánov najmenej rozvinutých okresov je kľúčová koordinácia, podpora a iniciatíva samosprávneho kraja.

F.1. Zriadenie krajského centra regionálneho rozvoja pre koordináciu, podporu a monitorovanie regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutých okresoch kraja.

F.2. V spolupráci s ÚVO vytvorenie podmienok pre uplatňovanie sociálneho aspektu vo verejnom obstarávaní pre zariadenia PSK tak, aby boli využité a podporené regionálne pestovateľské a výrobné kapacity, zvlášť z najmenej rozvinutých okresov.

F.3. Prehodnotenie možností nastavenia systému stredného školstva v okrese Vranov n. Topľou so zameraním na potreby trhu práce a vytvorenie podmienok na realizáciu úloh vyplývajúcich z Akčného plánu v oblasti stredného školstva.

F.4. Využiť opatrenia a aktivity Akčného plánu na zvýšenie synergického efektu s prioritnými osami Regionálnej integrovanej územnej stratégie PSK s cieľom postupného znižovania disparít medzi jednotlivými okresmi kraja.

F.5. V spolupráci s MDVRR SR vypracovať strategický dokument o rozvoji cestovného ruchu na území PSK v kontexte širších vzťahov medzi prirodzenými destináciami a vzájomného prepojenia aktivít na územiach NRO.

G. Podporné systémové opatrenia na realizáciu Akčného plánu na úrovni ústrednej štátnej správy

Pre úspešnú realizáciu Akčného plánu je potrebné nad rámec uznesenia vlády SR vo vzťahu k okresu Vranov nad Topľou prijať nasledujúce systémové opatrenia na úrovni štátnej správy:

- 1. Pokračovať v príprave obchvatu mesta Vranov nad Topľou na základe výsledkov štúdie realizovateľnosti „I/18 a I/74 Lipníky – Ubľa“.**
- 2. Zabezpečiť úpravu poskytovania spotrebiteľských úverov** veriteľmi tak, aby veriteľ mal povinnosť vychádzať pri posúdení schopnosti žiadateľa o spotrebiteľský úver splácať spotrebiteľský úver nie len z informácií poskytnutých samotným spotrebiteľom, ale aj z hodnoverných externých zdrojov tak, ako je podobná problematika upravená v zákone č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V súvislosti s dosiahnutím tohto cieľa je potrebné upraviť príslušnú legislatívu tak, aby mal veriteľ pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver poskytovaný subjektom s povolením na poskytovanie spotrebiteľských úverov alebo úverov na bývanie od Národnej banky Slovenska povinnosť preveriť jeho príjem prostredníctvom registra úverov napr. aj v databáze Sociálnej poisťovne. Porušenie uvedenej povinnosti veriteľa by sa považovalo za závažné porušenie povinnosti postupovať s odbornou starostlivosťou.
- 3. Vytvoriť predpoklady pre podporu existujúcich foriem odborného vzdelávania a prípravy** v súlade s potrebami trhu práce a špecifickými podmienkami NRO.

H. Spôsoby a zdroje financovania Akčného plánu rozvoja okresu Vranov nad Topľou

Z celkovej odhadovanej finančnej investície **123 mil. EUR v rokoch 2016 – 2020 sa predpokladá krytie z verejných zdrojov vo výške 81 mil. EUR z čoho táto investícia do okresu Vranov nad Topľou bude podporená sumou 4 900 tis. EUR formou regionálneho príspevku, a to 1 200 tis. EUR v roku 2016, 1 000 tis. EUR v roku 2017, 900 tis. EUR v roku 2018 a v rokoch 2019 – 2020 vo výške 1 800 tis. EUR. Investícia vo výške 42 mil. EUR bude pokrytá zo súkromných zdrojov.**

Všetky sumy uvádzané pri jednotlivých opatreniach sú indikatívne a budú detailne špecifikované až v rámci procesu realizácie opatrení. Úspešnosť aktivít závisí od predloženia a schválenia príslušných projektov a ich súladu s oprávnenými aktivitami operačných programov a podmienkami podpory stanovenými v príslušných výzvach, ako aj od rozsahu zapojenia súkromných zdrojov.

Úspešnosť aktivít závisí od predloženia a schválenia príslušných projektových zámerov, ako aj od rozsahu súkromných zdrojov, efektivity zapojenia verejných zdrojov a možností štátneho rozpočtu.

Podmienkou podpory projektových zámerov, ktoré majú ambíciu byť financované z európskych programov, je ich súlad s cieľmi a oprávnenými aktivitami operačných programov a Programom rozvoja vidieka SR na roky 2014 – 2020, ako aj súlad v zmysle schválených zámerov národných projektov a podmienok dopytovo orientovaných projektových výziev.

Prijímateľmi podpory RP sú subjekty podľa zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V prípade, že opatrenie Akčného plánu bude financované z verejných zdrojov a bude smerovať subjektom vykonávajúcim hospodársku činnosť, bude posudzované a realizované podľa osobitných predpisov v oblasti štátnej pomoci, minimálnej pomoci a súlade s podmienkami štátnych dotácií.

Prijímateľmi podpory RP sú subjekty podľa zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Tabuľka č. 8 Návrh rozdelenia Regionálneho príspevku pre okres Vranov nad Topľou v tis. EUR

Prioritná oblasť	2016	2017	2018	2019	2020	Spolu (v tis. EUR)	Vytvorené pracovné miesta
A. Systémové opatrenia na úrovni okresu	0	96	67	64	58	285	4
B. Prioritná oblasť Podnikanie a tvorba pracovných miest	770	574	523	291	662	2 820	2 242

C. Prioritná oblasť Vzdelávanie, flexibilita a kariéra	150	200	150	190	70	760	104
D. Prioritná oblasť Moderné a dostupné verejné služby	140	120	110	110	90	570	130
E. Prioritná oblasť Udržateľná mobilita pracovnej sily	140	10	50	245	20	465	65
Spolu	1200	1000	900	900	900	4 900	2 545

V. Proces monitorovania a hodnotenie dosiahnutého pokroku v zlepšení hospodárskej, sociálnej a environmentálnej situácii v okrese Vranov nad Topľou

Implementácia Akčného plánu je monitorovaná Radou pre rozvoj okresu Vranov nad Topľou na základe odporúčaní a pravidelných správ skupiny expertov vypracovaných v úzkej spolupráci s Projektovým centrom. Rada pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu Vranov nad Topľou sa schádza podľa potreby, najmenej však 2-krát ročne, aby vyhodnotila dosiahnutý pokrok, prijala potrebné odporúčania pre pokračovanie implementácie AP a predložila návrhy a odporúčania ministrovi DVRR SR na zmenu príslušného uznesenia, doplnenie uznesení prípadne aktualizáciu AP.

Monitorovanie a hodnotenie plnenia Akčného plánu bude realizované prostredníctvom schváleného súboru ukazovateľov.

Konkrétne výsledkové ukazovatele monitorovania a hodnotenia stanoví Rada pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu Vranov nad Topľou následne po schválení Akčného plánu vládou SR, pričom východisková hodnota bude stanovená hodnotou k 31.12. 2015.

Základnými kritériami pre výber projektov v rámci pilotných štartovacích aktivít a pre výber indikatívnych aktivít pre realizáciu v rámci Akčného plánu sú:

- udržateľnosť aktivity po skončení doby priamej podpory,
- realizovateľnosť aktivity v danom čase, priestore a s danými kapacitami (finančnými, ľudskými, organizačnými),
- nevyhnutnosť aktivity v kontexte definovanej stratégie (je aktivita nevyhnutným predpokladom, prispieva rozhodujúcou mierou, prispieva, neprispieva),
- synergické efekty aktivity nad rámec jej priameho zamerania,
- miera efektu danej intervencie – očakávaná veľkosť kvalitatívnej a kvantitatívnej zmeny (napr. počet novovytvorených pracovných miest),
- miera zacielenia aktivity na riešenie primárnych problémov regiónu/súladiť s prioritami stratégie,
- environmentálne prínosy aktivity (ako pridaná hodnota ekonomicky a sociálne zameraných aktivít),
- sociálne prínosy aktivity (ako pridaná hodnota environmentálne a ekonomicky

- zameraných aktivít),
- ekonomické prínosy aktivity (ako pridaná hodnota environmentálne a sociálne zameraných aktivít).

Po schválení Akčného plánu vládou SR prijme Rada pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu Vranov nad Topľou ukazovatele monitoringu a hodnotiace kritériá úspešnosti implementácie Akčného plánu na základe predloženého návrhu jej členov.

VI. Integrácia už existujúcich rezortných programov, resp. prierezových programov a návrh odstránenia prekážok na ich využívanie

Vláda Slovenskej republiky svojím uznesením z 26. augusta 2015 č. 476 k návrhu zákona o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a svojím uznesením z 10. februára 2016 č. 45 k návrhu Akčného plánu rozvoja okresu Kežmarok, uznesením č. 251 z 23. júna 2016 k návrhu Akčného plánu rozvoja Lučenec, uznesením č. 254 z 24. júna 2016 k návrhu Akčného plánu rozvoja Rimavská Sobota, zároveň uložila príslušným ministrom rozsiahly súbor úloh zameraných na podporu najmenej rozvinutých okresov.

Ide konkrétne o tieto úlohy, plnenie ktorých bude mimoriadne významné aj pre okres Vranov n. Topľou.

z uznesenia č. 254/2016 k návrhu Akčného plánu rozvoja okresu Rimavská Sobota:

- **v rámci jednotlivých operačných programov zabezpečiť realizáciu dopytových výziev pre najmenej rozvinuté okresy** tak, aby vytvorili možnosti pre podporu realizácie aktivít Akčných plánov v oblastiach vzdelávania, výchovy a rozvoja školstva, zamestnanosti, životného prostredia, pôdohospodárstva, rozvoja malých a stredných podnikov, infraštruktúry, občianskej vybavenosti, podpory miestnych akčných skupín podieľajúcich sa na realizácii Akčných plánov (B.2),
- **poskytnúť dotácie na vypracovanie dokumentácie v oblasti zamestnanosti a vzdelávania**, ako povinnej súčasť žiadosti o nenávratný finančný príspevok z programov INTERREG V-A (B.12),
- **poskytnúť dotácie na vypracovanie plánov rozvoja cezhraničných tematických ciest a na vypracovanie projektových dokumentácií** na výstavbu alebo modernizáciu infraštruktúry cestovného ruchu, ktoré sú súčasťou cezhraničných tematických ciest, ako povinnej súčasť žiadosti o nenávratný finančný príspevok z programov INTERREG V-A, prípadne z iných externých zdrojov (B.13),
- vydať metodické usmernenie na **koordináciu aktivít regionálnych rozvojových agentúr a Rady pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu** pri príprave a realizácii Akčného plánu rozvoja okresu (B.15),
- **vyhlásiť výzvu** v rámci implementácie integrovaného regionálneho operačného programu na špecifický cieľ 2.2.3. **Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní** (B.17),
- **odporúčať miestnym akčným skupinám koordinovať svoje kapacity a finančné zdroje s akčnými plánmi** (B.18),
- zabezpečiť v súlade s existujúcou legislatívou poskytnutie pozemkov v správe Slovenského pozemkového fondu pre výstavbu verejno-prospešnej stavby a realizáciu projektov Akčných plánov (B.19),

- pripraviť **návrh novelizácie legislatívnej úpravy exekučných konaní** tak, aby bola zákonom definovaná maximálna doba trvania týchto konaní (B.20),
- pripraviť legislatívny návrh **posilnenia kompetencií Okresných úradov** umožňujúcich efektívnu podporu politiky regionálneho rozvoja v zmysle vládou SR schválených Akčných plánov (B.21),
- odporúčanie vlády ministrom: **zabezpečiť schválenie harmonogramu vypisovania výziev v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu tak, aby sa zohľadnili špecifiká najmenej rozvinutých okresov** (C.2)

z uznesenia č. 251/2016 k návrhu Akčného plánu rozvoja okresu Lučenec:

- **zabezpečiť informovanosť vyhlasovaných výziev** v rámci jednotlivých operačných programov pre najmenej rozvinuté okresy na svojich webových sídlach a na portáli ITMS 2014+ (B.2),
- **upraviť právnu úpravu výkonu exekúcie** tak, aby priniesla zrýchlenie, zefektívnenie a zníženie administratívy vymáhania nárokov veriteľov a vyššiu ochranu povinných pokiaľ ide o postihnuteľnosť ich majetku na zamedzenie vzniku dlhovej špirály (B.4),
- preveriť **možnosti dorovnania podpory financovania projektov veľkých zamestnávateľov zo strany štátu na 50 % investičných nákladov** (B.6),
- vytvoriť **podmienky pre podporu poľnohospodárskej zamestnanosti** prostredníctvom mechanizmov štátnej pomoci tak, aby boli zohľadnené špecifiká okresov s najvyššou mierou nezamestnanosti (B.7)
- **upraviť kritériá poskytovania nenávratných finančných príspevkov v rámci Programu rozvoja vidieka Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020**, pri dodržaní princípu nediskriminácie a priorít a cieľov programu tak, aby boli v maximálnej možnej miere zohľadnené špecifiká najmenej rozvinutých okresov (B.8),
- odporúčanie vlády guvernérovi NBS: **sprísniť dohľad nad poskytovaním pôžičiek nebankovými a pôžičkovými spoločnosťami** (C.1)

z uznesenia č. 45/2016 k návrhu Akčného plánu rozvoja okresu Kežmarok:

- **poskytovať dotácie na obstaranie nájomných bytov** pre mladých v rozsahu limitov výdavkov rozpočtu verejnej správy na príslušný rozpočtový rok (B.5),
- zapracovať do hodnotiacich kritérií, posudzovania žiadostí o poskytnutie dotácií na spracovanie územnoplánovacej dokumentácie obciam, **bodové zvýhodnenie projektov** najmenej rozvinutého okresu tak, aby bol na zabezpečenie vyrovnávania regionálnych rozdielov zohľadnený zámer podpory rozvoja najmenej rozvinutého okresu (B.6),
- vytvoriť podmienky na vypracovanie **projektov svojpomocnej výstavby domov** (B.8),
- vytvoriť pracovnú skupinu na vypracovanie návrhu legislatívneho riešenia upravujúceho problematiku hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja regiónov a obcí s cieľom **zahrnúť do pôsobnosti okresných úradov ich participáciu na realizácii úloh z akčných plánov najmenej rozvinutých okresov** (B.9),
- vytvoriť podmienky na **vybudovanie centra poradenstva a služieb zamestnanosti** (kompetenčné centrum) zahŕňajúce kariérne a profesijné poradenstvo, služby pre trh práce, inkubačné programy a subjekty sociálnej ekonomiky (B.10),
- poskytnúť **metodickú pomoc samosprávam** a iným subjektom pri zakladaní a **prevádzke subjektov sociálnej ekonomiky** (B.11),
- pri tvorbe kritérií a vyhodnocovaní žiadostí o prenájom poľnohospodárskej pôdy v správe Slovenského pozemkového fondu zo strany úspešných žiadateľov o nenávratný

finančný príspevok podľa podopatrenia 6.1 „Pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov“ prioritne zohľadňovať žiadateľov z najmenej rozvinutého okresu (B.12),

- **vypracovať legislatívne návrhy¹ a metodické usmernenia pre samosprávy na zabezpečenie realizácie spoločensky zodpovedného obstarávania tovarov a služieb** od regionálnych producentov a poskytovateľov, vrátane implementácie prioritných programov a aktivít Akčných plánov rozvoja najmenej rozvinutých okresov (B.25),
- **poskytnúť metodickú podporu na využívanie verejného obstarávania so sociálnym aspektom** (B.26),
- odporúčanie vlády ministrom: zabezpečiť v súlade s § 4 ods. 3 zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov prostredníctvom monitorovacích výborov operačných programov **zohľadnenie potrieb najmenej rozvinutého okresu**, najmä pri tvorbe a **predkladaní návrhov hodnotiacich a výberových kritérií**, ako aj pri schvaľovaní zámerov národných projektov: do návrhu hodnotiacich a výberových kritérií zapracovať bodové zvýhodnenie projektov z najmenej rozvinutého okresu; v prípade implementácie operačných programov prostredníctvom integrovaných územných investícií zabezpečiť začlenenie projektov z najmenej rozvinutého okresu do regionálnych investičných územných stratégií (C.1),
- odporúčanie vlády ministrom: prijať opatrenia na podporu realizácie aktivít akčných plánov rozvoja najmenej rozvinutých okresov prostredníctvom zdrojov z európskych štrukturálnych a investičných fondov (C.2),
- odporúčanie vlády ministrom: **preskúmať ďalšie možnosti zvýhodnenia žiadateľov z najmenej rozvinutých okresov o poskytnutie prostriedkov pomoci z európskych štrukturálnych a investičných fondov** v súlade s usmerneniami európskych štrukturálnych a investičných fondov (C.3),
- odporúčanie vlády ministrom: **zmeniť podmienky realizácie projektov** s podporou európskych štrukturálnych a investičných fondov a **programu cezhraničnej spolupráce zaradených do Akčných plánov** rozvoja najmenej rozvinutých okresov v príručkách pre prijímateľov pomoci tak, aby zohľadňovali dobrovoľne prijaté záväzky na uplatňovanie prvkov sociálneho verejného obstarávania, predovšetkým pokiaľ ide o projekty s verejným využitím (C.4),
- odporúčanie vlády ministrom: **iniciovať národné projekty, resp. tzv. globálne granty v rámci jednotlivých operačných programov** zahrňujúce najmenej rozvinuté okresy ako implementačné územie modelových riešení (C.5).

z uznesenia č. 476/2015 k návrhu zákona o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov:

- v rámci EŠIF možnosť nastavenia osobitných výziev pre žiadateľov z NRO, alebo pridelovania bodov v rámci hodnotiacich a výberových kritérií podľa miery rozvinutosti regiónov v procese schvaľovania žiadostí o nenávratný finančný príspevok (C.1),
- v maximálnej možnej miere **využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania** v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014-2020 (C.2),

¹ 1 Prijatím nového zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 438/2015 Z. z., je časť legislatívneho návrhu splnená

- **zabezpečiť prípravu schémy na podporu nových a začínajúcich MSP v NRO** prostredníctvom Operačného programu Výskum a inovácie formou nenávratnej finančnej pomoci s dôrazom na znevýhodnené sociálne skupiny (C.4),
- **realizovať opatrenia na zvýšenie využívania finančných a nefinančných nástrojov SBA na podporu podnikania v NRO** (C.5),
- realizovať opatrenia na podporu zapájania verejného sektora NRO do projektov medziregionálnej spolupráce (C.6),
- zabezpečiť, aby v NRO **bola na obstaranie nájomných bytov možnosť poskytnúť dotáciu pri bytoch bežného štandardu až do výšky 50 %** a pri bytoch nižšieho štandardu až do výšky 85 % z oprávnených nákladov (C.7),
- zabezpečiť vypracovanie kritéria, podľa ktorého **žiadosti o poskytnutie dotácií na rozvoj bývania predložené mestami a obcami z NRO získajú pozitívne hodnotenie vo výške +100 bodov** (C.8),
- zohľadňovať žiadosti o úvery zo ŠFRB z NRO tak, aby v prípade poskytnutia úveru bol mestám a obciam pri obstarávaní nájomných bytov poskytnutý úver s nulovou úrokovou sadzbou (C.9),
- **podporiť vypracovanie projektových dokumentácií potrebných k výstavbe cyklistických komunikácií v NRO** (C.15),
- podporovať v NRO zriaďovanie a prevádzku turistických autobusov (spojov) spájajúcich strediská cestovného ruchu, vydávanie turistických zľavových kariet, výstavbu a rekonštrukciu ciest a parkovísk smerujúcich do stredísk cestovného ruchu, propagáciu a prezentáciu atraktivít a aktivít cestovného ruchu realizovaných prostredníctvom samospráv a neziskových organizácií (C.16),
- zabezpečiť prípravu národného projektu Cesta na trh práce pozostávajúceho z aktivít: (1) Podpora vytvárania pracovných miest u verejných zamestnávateľov – pre nezamestnaných s dobou evidencie ako UoZ už od 3 mesiacov sa poskytne finančný príspevok vo výške 95 % ceny práce, maximálne 540,80 EUR príspevok na úhradu časti nevyhnutných nákladov súvisiacich s výkonom práce, (2) Podpora vytvárania pracovných miest u zamestnávateľov – podpora 80 % ceny práce do maximálnej výšky 540,80 EUR počas 12 mesiacov, alebo – v prípade verejnoprospešných podnikov na dobu 18 mesiacov, (3) Zamestnám sa sám v poľnohospodárskej prvovýrobe – príspevok pre UoZ, ktorí začnú podnikat' ako SZČO, v maximálnej výške 5 600 EUR, (4) Poskytovanie príspevku na dochádzanie za prácou po dobu 12 mesiacov v závislosti od vzdialenosti od miesta bydliska, (5) Poskytovanie individualizovaných služieb pre UoZ posilnením personálnych kapacít odborných poradcov na úradoch práce (C.18),
- zabezpečiť vyhlásenie dopytového projektu na podporu regionálnej a lokálnej zamestnanosti – **dotácie na časť mzdových nákladov a podpora, poradenstvo a vedenie pri zakladaní a prevádzkovaní subjektov sociálnej ekonomiky** (C.19),
- zabezpečiť **informačné a vzdelávacie aktivity** (v oblasti životného prostredia) pre obce a ostatných partnerov územnej spolupráce za účelom rozvíjať regióny regiónov (C.24),
- zabezpečiť realizáciu projektov a aktivít v oblasti vodného hospodárstva v NRO (C.25),
- zabezpečiť **realizáciu projektov v oblasti životného prostredia v NRO**, a to najmä: odstraňovanie invazívnych druhov rastlín; podporu zelenej infraštruktúry v krajine; podporu zachovania biodiverzity a funkčnosti ekosystémov; manažmentu biotopov; starostlivosti o mestskú zeleň; pomocných prác pri odstraňovaní nelegálnych skládok odpadu; pomocných aktivítach a činnostiach pri budovaní a údržbe náučných chodníkov, poskytovania služieb v informačných centrách, pri budovaní geoparkov a projektov ekologického cestovného ruchu (vrátane cezhraničných projektov) (C.26),
- **zabezpečiť uplatňovanie schémy štátnej pomoci pre zamestnávanie znevýhodnených a značne znevýhodnených osôb v oblasti pôdohospodárstva**

(C.27),

- umožniť prenájom poľnohospodárskej pôdy v správe SPF pre mladých, začínajúcich, poľnohospodárskych podnikateľov, v zmysle Konceptie podpory pre malých, mladých a rodinných farmárov (C.28),
- poskytnúť súčinnosť obciam a ďalším subjektom územnej samosprávy pri odovzdávaní znalostí, skúseností a transfere špecifického know-how v oblasti pôdohospodárstva a rozvoja vidieka v NRO (C.29),
- vytvoriť podmienky na zapojenie UoZ, predovšetkým v NRO, do prác na čistení a základnej obnove hydromelioračných kanálov a priepustov v správe štátneho podniku Hydromeliorácie, ktoré nebudú súčasťou investičného projektu revitalizácie hydromelioračných sústav (C.30),
- vytvoriť podmienky na zapojenie UoZ, predovšetkým v NRO, do prác na úprave drobných vodných tokov a na výkone pomocných prác pri prebierkach a pri čistkách lesov v správe štátneho podniku Lesy SR (C.31),
- zabezpečiť podporu tvorby elokovaných pracovísk stredných odborných škôl v NRO, ktoré zvyšujú začlenenie detí zo sociálne znevýhodneného prostredia do ďalšieho výchovno-vzdelávacieho procesu a zvyšujú uplatniteľnosť absolventov na trhu práce (C.32),
- zabezpečiť podporu zapájania základných a stredných škôl do národných projektov z OP ĽZ, najmä so zreteľom na žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia v NRO (C.33),
- pripraviť zvýšenie paušálu na žiaka v systéme duálneho vzdelávania pre NRO (C.34),
- zohľadniť NRO pre pilotovanie národných projektov z OP ĽZ na podporu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (C.35),
- zohľadniť odstraňovanie havarijných stavov na školách v NRO (C.37),
- zabezpečiť zvýšenie dotácie na žiaka pre využívanie rekreačných zariadení v NRO o 50 EUR (C.38),
- odporúča umiestňovať verejné investície do NRO (D.1).

Zoznam skratiek

COVP	Centrum odborného vzdelávania a prípravy
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EZ	Ekologická záťaž
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
KOCR	Krajská organizácia cestovného ruchu
MAS	Miestna akčná skupina
MDVRR SR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MSP	malé a stredné podniky
MŠ	materská škola
MŠVVŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NP	Národný projekt
NRO	najmenej rozvinutý okres
OOCR	Oblasťná organizácia cestovného ruchu
OP KŽP	Operačný program Kvalita životného prostredia
OP EZ	Operačný program Ľudské zdroje
OP VaI	Operačný program Výskum a inovácie
PO	právnické osoby
PRV	Program rozvoja vidieka
PSK	Prešovský samosprávny kraj
RIS	Regionálne informačné stredisko
RIÚS	Regionálna integrovaná územná stratégia
RP	regionálny príspevok
RRA	regionálna rozvojová agentúra
SARIO	Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu
SBA	Slovak Business Agency
SIH	Slovenský investičný holding
SOŠ	Stredná odborná
SR	Slovenská republika
SŠ	stredná škola
SZČ	samostatná zárobková činnosť
SZRB AM	Slovenská záručná a rozvojová banka Asset Management
ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
ŠR	štátny rozpočet
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TU	technická univerzita
UoZ	uchádzač o zamestnanie
UPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
UPSVR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
VÚC	vyšší územný celok
ZOS	zariadenie opatrovateľskej služieb